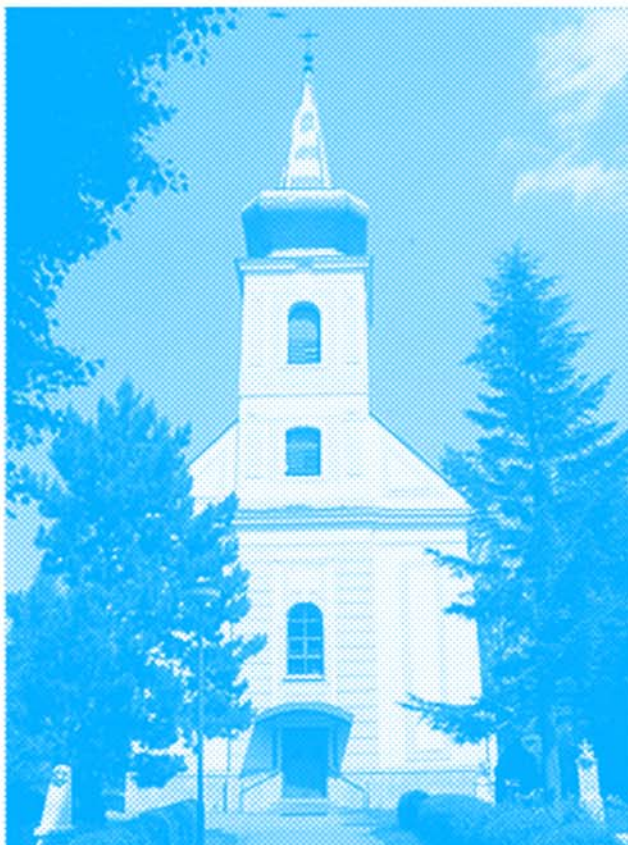

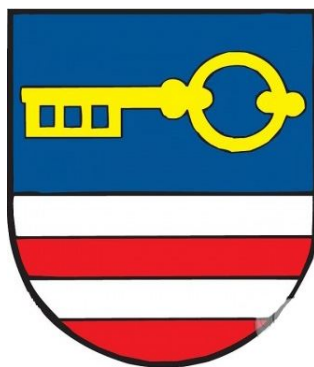
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

KOŠICKÉ OLŠANY

NÁVRH

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

© november 2015

Obstarávateľ:

Obec Košické Olšany

Okres:

Košice-okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

web: www.atriumstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Marek Dubiel

Ing. Ladislav Pažák

Mgr. Milan Barlog

Ing. Juraj Marton

Ing. Milan Kolesár

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Agnesa Hoppanová – reg. č. 268

Schvaľovacia doložka – územný plán obce Košické Olšany

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO KOŠICKÉ OLŠANY**
ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO PLATNOSŤ ÚPN-O:
ZÁVÄZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN č.
DÁTUM SCHVÁLENIA:

SLAVOMÍR HORVÁTH
STAROSTA OBCE
KOŠICKÉ OLŠANY

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť

<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (vrátane záujmového územia)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia obce	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch, s vyznačením verejnoprospešných stavieb Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000
4	Výkres verejného technického vybavenia územia - návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia - návrh energetiky Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000
6	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	1:10 000
7	Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	1 : 5 000

Textová časť

a	Sprievodná správa	
b	Záväzná časť - návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
c	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	

Obsah

A1. Základné údaje.....	7
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	7
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	8
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	8
1.4 Charakteristika riešeného územia.....	8
A2. Riešenie územného plánu	18
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	18
2.2 Vázby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	18
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	21
2.3.2 Demografia.....	21
2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti	23
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	24
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	25
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	26
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	27
2.7.1 Bytový fond.....	27
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	28
A. Poľnohospodárska výroba.....	28
B. Lesné hospodárstvo	29
C. Ťažba, priemyselná výroba, skládovanie a remeselné živnosti	30
D. Komerčné služby a obchod.....	30
2.7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	31
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia.....	31
2.7.5 Ekonomické aktivity	32
2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	32
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	32
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	32
2.9.1 Ochranné pásma	32
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	33
2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení	33
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami	33
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	34
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	35
2.12.1 Dopravný systém obce	35
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	41
A. Zásobovanie pitnou vodou.....	41
B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	43
C. Vodné toky a odtokové pomery	44
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	45
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	48
A. Zásobovanie plynom	48
B. Zásobovanie teplom	49
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia	50
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	51
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	53
2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	53
2.16 Ochrana pôdneho fondu	53
2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	55

Zoznam skratiek:

- KK - Košický kraj
- KSK – Košický samosprávny kraj
- BD - bytový dom
- CR - cestovný ruch
- ČOV – čistiareň odpadových vôd
- CHVÚ – chránené vtáčie územie
- D1 – diaľnica s označením D1
- R2-4 – rýchlostná cesta s označením R2 a R4
- HaZZ – hasičský a záchranný zbor
- HD - hospodársky dvor
- k.ú. - katastrálne územie
- OcÚ - obecný úrad
- OP - ochranné pásmo
- OV – občianske vybavenie
- PP - poľnohospodárska pôda
- PD - poľnohospodárske družstvo
- RD - rodinný dom
- PaR – prieskumy a rozbory
- STL – strednotlaký plynovod
- RS – regulačná stanica plynu
- TS - trafostanica elektrického napätia z VN na NN
- ÚPD – územnoplánovacia dokumentácia
- ÚPN-O - územný plán obce
- VÚC - veľký územný celok
- VN – vysoké napätie elektrické
- VVN – veľmi vysoké napätie elektrické
- VPS - verejnoprospešné stavby
- VZN – všeobecne záväzné nariadenie
- ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Obec Košické Olšany leží 9 km od Košíc v údolí Torysy na okraji jej bezmenného ľavostranného prítoku v nadmorskej výške 440 – 515 m. Obec sa historicky vyvinula na križovatke ciest, čo sa potvrdzuje i do dnes.

ÚPN-O je vypracovaný na základe schváleného Zadania. Dôvodom jeho obstarania je absencia ÚPN obce, pričom okraja k.ú. obce sa dotýka hranica CHVÚ Košická kotlina, katastrom prechádza významná cesta I/19 a pripravovaná peáž rýchlostných ciest R2, R4 Šaca – K. Olšany. Severného okraja k.ú. sa dotýka pripravovaná diaľnica D1 Budimír - Bidovce s diaľničnou križovatkou.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce, jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – VÚC Košický kraj a následných ZaD do roku 2030 a neskôr.

Obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Záujem o výstavbu je, chýba však nástroj na jej riadenie.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Ciele riešenia územného plánu obce vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z potrieb riešenej obce v oblasti územného rozvoja vyplýva, že je potrebné v územnom pláne obce sa zamerať na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnúť územný rozvoj obce zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obce pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

- vymedziť funkčné usporiadanie sídelnej a krajinnej štruktúry, určiť základné zásady organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- zahrnutie väzieb na širšie zázemie obce - okrem všetkých susedných obcí aj väzby na mesto
- Košice,
- premietnuť všetky existujúce a plánované rozvojové zámery líniových stavieb (doprava a technická infraštruktúra), ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce, hlavne pripravovaná rýchlostná cesta R2 Šaca – Košické Olšany, pripravovaná diaľnica D1 Budimír - Bidovce s diaľničnou križovatkou,
- vytvoriť územnú ponuku pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľno časových potrieb,
- podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
- prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
- navrhnúť komplexný územný rozvoj obce na obdobie cca 15 – 20 rokov,
- v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územného plánu veľkého územného celku Košického kraja /ÚPN – VÚC/, s premietnutím jeho Zmien a doplnkov schválených KSK, uznesením č.245/2004 a záväznej časti vyhlásenej VZN č.2/2004, Zmien a doplnkov 2009, ktoré boli schválené uznesením č. 713 zo dňa 24.08.2009 a záväzná časť

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok pracovných príležitostí,
- nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu RD,
- inundácia časti k.ú. v dotyku s Torysou,
- komplikovaný komunikačný systém obce,
- hygienické negatíva poľnohospod. činností a dopravy na obytné prostredie,
- systém čistenia odpadových vôd.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovanú ÚPD.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotl. etáp ÚPD

- prípravné práce (10/2013),
- spracovanie Prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Košické Olšany (11/2013),
- vypracovanie a prerokovanie Zadaní (05 - 08/2014),
- schválenie Zadaní (9/2014; Uznesenie OZ č.15/14 dňa 26.09.2014).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si nevyžadovalo doplnenie prieskumov a rozborov.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1:2 500 (5 000) bol vektorizovaný z ROEP-u Košické Olšany a katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000 z roku 1999, 2000 a 2006. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN-VÚC Košický kraj v znení neskorších ZaD – 2003, 2009, 2014,
- Prieskumy a rozborov obce Košické Olšany (Atrium Košice, 2013),
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Košické Olšany (Obec Kurima, 2014),
- DSP - Diaľnica D1 Budimír – Bidovce (Dopravoprojekt Bratislava, 2007),
- DÚR – Rýchlostná cesta R2, R4 Šaca – K. Olšany (Dopravoprojekt Bratislava, 2013),
- porealizačné dokumentácie vodovodného systému a plynofikácie,
- vydané ÚR a SP od r. 2010.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Celý jej kataster sa rozprestiera v JV časti Košickej kotliny, zväčša v jej údolí, čiastočne aj na prilahlej pahorkatine. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 440 m v nive Torysy na jej sútoku s Novoveským potokom na hranici južného okraja katastra, najvyšší dosahuje výšku 346,2 m n. m. na JV okraji katastra.

Geomorfologické členenie katastrálneho územia obce Košické Olšany je uvedené v nasl. tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	vnútorné Západné Karpaty
Oblasť	Lučenecko-košická zníženina
Celok	Juhoslovenská kotlina
Podcelok	Košická kotlina
Časť	Toryská pahorkatina

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje časť územia v údolí Torysy reliéf rovín a nív, naň na oboch stranách nivy nadväzuje reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Z **hľadiska morfologicko-morfometrického členenia** predstavuje časť územia v údolí Torysy nerozčlenenú

rovinu, na ňu nadväzuje na ľavom brehu Torysy mierne členitá pahorkatina a silne členitá pahorkatina, na pravom brehu priamo silne členitá pahorkatina. Na pravej strane údolia Torysy sa lokálne vyskytujú riečne terasy stredné, vo zvyšnej časti územia je niva Torysy ohraničená voči okolitej krajine morfológicky výrazné stráne. V území sú početné zosuny. Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluválne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje v nive Torysy fluválny akumuláčno-erózný proces a vo zvyšnej časti územia slabý fluválny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách, s dominanciou rozvretých úvalinových dolín.

Začlenenie územia z hľadiska **regionálneho geologického členenia** je uvedené v nasl. tab.

Oblasť	vnútrohorské panvy a kotliny
Podoblasť	východoslovenská panva
Jednotka	prešovská kotlina

Geologický podklad je tvorený horninami neogénu, z ktorých sa v území uplatňujú sivé vápnité íly až ílovce, piesky až pieskovce, zlepenec, kyslé tufy. Najvrchnejšie kvartérne útvary v území tvoria v nive Torysy fluválne sedimenty – prevažne nívne humózne hliny alebo hlinitopiesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív, na ľavej strane údolia nadväzujúce deluviálne sedimenty vcelku, tvorené hlinitými, hlinito-piesčitými, hlinito-kamenitými, piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami, na zvyšnej časti územia sú bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, predstavujúce nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie** leží územie v rajónoch kvartérnych a predkvartérnych hornín, uvedených v tabuľke.

Región	tektonických depresii	
Subregión	s neogénnym podkladom	
Rajón	kvartérnych hornín	F rajón údolných riečnych náplavov
		D rajón deluviálnych sedimentov
	predkvartérnych hornín	Mk rajón metamorfovaných hornín

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, budovanom horninami kvartéru a neogénu. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie budujú ílovce, v nive Torysy štrky a piesky. Prietoknosť a hydrogeologická produktivita je nízka ($T < 1 \cdot 10^{-4}$) v údolí Torysy až vysoká ($T = 1 \cdot 10^{-3} - 1 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) vo východnej časti územia. Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území sú využiteľné zásoby podzemnej vody $2,0 - 4,99 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$ v nive Torysy a $0,2 - 0,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$ vo zvyšnej časti územia.

Povrchové vody sú odvodňované Torysou s prítokmi, ktorá je ľavostranným prítokom Hornádu. Územie patrí do povodia Hornádu a hlavného povodia Dunaja. Charakteristika režimu odtoku v rámci katastra je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

	Územie katastra	Rieka Torysa
Oblasť	vrchovinná-nížinná	
Typ	dažďovo-snehový	
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy	akumulácia v mesiacoch XII – II, vysoká vodnosť III – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Z **pôd** sa v katastri vyskytujú v údolí Torisy fluvizeme kultizemné karbonátové, z karbonátových aluviálnych sedimentov, vo vyšších častiach územia pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn a okrajovo aj podzoly modálne, zo zvetralín kremencov a z terciérnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Pôdy sú piesčito-hlinité v západnej až hlinité vo východnej časti územia, prevažne neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej, len lokálne nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (4 – 8 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 40 – 31 až 80 – 71 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je v nive Torisy vysoký (> 2,3 %), vo zvyšnej časti územia stredný (1,8 – 2,3 %), len okrajovo nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia je v nive Torisy neutrálna (pH 6,5 – 7,3), smerom od údolia slabo (pH 6,0 – 6,5) až stredne kyslá (pH 5,5 – 6,0), okrajovo až silno kyslá (pH 5,0 – 5,5).

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatických oblastiach, ktorých charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$)		
Okrskok	T5	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		teplý, mierne suchý, s chladnou zimou	január $\geq -3^{\circ}\text{C}$, LD nad 50, Končekov index zavlaženia Iz 0 až -20
	T7	teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou	január $\geq -3^{\circ}\text{C}$, LD nad 50, Končekov index zavlaženia Iz 0 až 60

Podľa systému triedenia krajiny pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Košické Olšany člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajiny pokrývky	
urbanizované a priemyselné areály	sídelná zástavba
poľnohospodárske areály	orná pôda
	trvalé kultúry
	heterogénne poľnohospodárske areály
lesné a poloprárodné areály	listnaté lesy

Kompaktné **lesné porasty** sa v území nachádzajú prevažne v severovýchodnej časti katastra. Na súvislé lesné porasty na viacerých miestach nadväzujú rozsiahle porasty charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde. Charakter lesa majú lokálne aj početné porasty drevín na stržiach a tokoch. Lesné porasty sú prevažne dubové s dubom letným (*Quercus robur*), dubom žltkastým (*Quercus dalechampii*) a dubovo-hrabové, lokálne s primiešanými ihličnanmi (borovica sosna, smrekovec), ktoré sú do porastov zavádzané umelo, relatívne značný podiel zaberajú súvislé porasty ešte s prímiesou ďalších vlhkomilných drevín v nivách tokov.

Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené rovnomerne. Zastúpenie je výraznejšie v poľnohospodárskej krajine vo východnej časti katastra, najmä okolo vodných tokov a na antropogénnych líniiach, okolo poľných ciest a pod. je však zastúpená NDV v celom území. Pomerne časté sú v krajine katastra kríže a božie muky s dvojicami alebo štvoricami starých líp. Celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v pomerne priaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniovú až skupinovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza (*Betula pendula*), dub letný (*Quercus robur*), topoľ osikový (*Populus tremula*), vrbá rakytová (*Salix caprea*), hrab (*Carpinus betulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej javor poľný (*Acer campestre*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor mliečny (*Acer platanoides*), obmedzene sa vyskytuje aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a smrek (*Picea abies*). V líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Brehové porasty sú zväčša tvorené vrbou krehkou (*Salix*

fragilis), purpurovou (*Salix purpurea*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), jelšou sivou (*Alnus incana*) a čremchou (*Padus avium*). Lokálne sa vyskytuje nepôvodný invázny agát biely (*Robinia pseudoacacia*), okolo časti tokov rastú nepôvodné klony šľachtených euroamerických topoľov.

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v menšej miere, sú prevažne polointenzívne, z malej časti prirodzené, väčšia časť je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovinami a drevinami alebo ruderálnymi spoločenstvami a spoločenstvami inváznych rastlín. Na plochách strmších strání, úvozov, strží alebo zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej xerotermnej alebo močiarnnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia. Na veľkej časti TTP sú založené sady a plantáže ovocných drevín.

Oráčiny zaberajú veľkú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú prevažne veľkoblokové, sústredené v západnej časti územia v údolí Torysy. Časť oráčín je osiata trvalými kultúrami, časť okolo obce je využívaná formou záhumienkov jednotlivcami ako malobloková orná pôda.

Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra vyskytujú len lokálne a obmedzene, časť z nich je zarastená súvislými porastmi náletových drevín.

Vodné toky a plochy. Osou územia je rieka Torysa, ktorá je ľavostranným prítokom rieky Hornád mimo územia katastra. V území priberá tri ľavostranné prítoky. Okrem bezmenných je to Olšiansky potok, tvoriaci severnú hranicu katastra, s vodnou nádržou Olšany. Z pravej strany priberá Košariský potok.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, prevládajú v nej úžitkové druhy. Na časti plôch záhrad priľahlých k Toryse a jej bezmennému ľavostrannému prítoku, pretekajúcemu obcou, prevláda prirodzená drevinová vegetácia ovplyvnená blízkosťou brehových porastov a porastov charakteru lužných lesov.

Prieskumy a rozborý životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny

V území boli zistené početné prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine v podobe svahových deformácií. Podľa informácie GÚDŠ sú zosuvné oblasti v území rozčlenené na zosuvy aktívne, stabilizované a potenciálne. Územie je stredne, na Z okraji silne náchylné na zosúvanie.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území vedených viacero vetiev 22 kV elektrického vedenia. Územím prechádza komunikácia I. triedy č. 50 (E50, E58) Košice – Vyšné Nemecké s počtom 7 000 – 9 000 jednotkových vozidiel za 24 hodín podľa sčítania v roku 1995, ako aj cesty III. triedy Košické Olšany – Rozhanovce a Košické Olšany – Byster s počtom < 1 000 jednotkových vozidiel.

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 5 – 20 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 700 – 800 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 5 – 20 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 2 000 – > 2 500 mg.m⁻². Ide o hodnoty v strednej až hornej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje väčšia časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo poškodené (21 – 30 %). Na V okraji sú stredne (31 – 40 %), lokálne až silno poškodené (> 40 %).

Pôdy v oblasti sú nekontaminované, predstavujú relatívne čisté pôdy.

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území stredná a vysoká, na JZ okraji až veľmi vysoká, len na V okraji nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je vo väčšej časti územia nízky (0,0 C_d), na JZ okraji 0,0 – 0,5 C_d.

V rokoch 1998 – 1999 dosahovali vody rieky Torysa na území katastra v jednotlivých skupinách ukazovateľov triedy znečistenia uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Skupina ukazovateľov	Trieda znečistenia
kyslíkový režim	III. znečistená
mikrobiologické ukazovatele	V. veľmi silne znečistená

biologické ukazovatele	III. znečistená
mikropolutanty	II. čistá
základné fyzikálno-chemické ukazovatele	III. znečistená
nutrienty	III. znečistená

V rámci ÚPN VÚC Košického samosprávneho kraja je rieka Torysa evidovaná ako veľmi silne znečistený tok.

Radónové riziko vo väčšine územia je nízke, v oblasti obce stredné.

Aktuálna vodná erózia je v zalesnenej časti územia žiadna alebo nepatrná, na plochách poľnohospod. krajiny v nive Torysy slabá, mimo nej stredne silná až silná, lokálne až veľmi silná.

V katastri nie je evidovaná environmentálna záťaž. V území boli identifikované nelegálne skládky v okrajových častiach obce, okolo cesty č. 50, ako aj v Olšianskom potoku na úrovni záhradkárskej osady. Osobitným problémom je znečistenie Torysy odpadom zo skládok na brehoch rieky vo vyššie položených častiach toku. Bariéry na toku, tvorené z veľkej časti aj kumulovaným spláchnutým odpadom, sú zreteľné aj na dostupných leteckých snímkach. Tiež boli zistené plochy výskytu inváznych druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, kanadská, netýkavka malokvetá, netýkavka žliazkatá, slnečnica hľuznatá, falópia japonská, ježatec laločnatý a ďalšie ruderalne druhy) najmä okolo Torysy a Olšianskeho potoka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci zaťaženia územia stresovými faktormi leží Z časť katastra v území s extrémnym zaťažením kumuláciou antropogénnych stresových faktorov a svahových procesov v rámci prírodno-antropogénnych stresových faktorov, väčšia časť katastra v území so silným zaťažením svahovými procesmi v rámci prírodných stresových faktorov. V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) celé územie leží mimo jadra ÚSSF. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra prevažne v antropogénnom areáli s vybraným stresovým faktorom svahové procesy, SV okraj leží v poloprírodnom areáli s vybraným stresovým faktorom silné znečistenie ovzdušia. V rámci línií ÚSSF predstavuje cesta č. 50 silne až veľmi silne zaťažený dopravný koridor, cesta Košické Olšany – Rozhanovce slabo zaťažený dopravný koridor, rieka Torysa silne znečistený vodný tok.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Košické Olšany nachádza v Košicko-prešovskej zaťaženej oblasti, v oblasti prostredia silne narušeného. V rámci environmentálnych regiónov Slovenska leží v regióne 1. (najnižšej) environmentálnej kvality – Košickom.

Torysa je vodohospodársky významným vodným tokom.

Územím katastra nie sú vedené značené turistické trasy a cyklotrasy.

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu. Časť hranice katastra je hranicou Chráneného vtáčieho územia SKCHVU009 Košická kotlina, ležiaceho mimo územia katastra.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle vyhlášky sa na území katastra obce Košické Olšany nachádzajú nasledovné chránené a ohrozené druhy rastlín.

Vedecký názov	Slovenský názov	Status ochrany	Ohrozenie
<i>Carex bohemica</i>	ostrica česká		EN
<i>Carex dioica</i>	ostrica dvojdomá	§ N	VU

<i>Carex flava</i>	ostrica žltá		VU
<i>Carex paniculata</i>	ostrica metlinatá		VU
<i>Centaurea erythraea</i> subsp. <i>erythraea</i>	zemežlč menšia pravá		LR:nt
<i>Cephalanthera damasonium</i>	prilbovka biela	§ N	VU
<i>Convallaria majalis</i>	konvalinka voňavá		LR:nt
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	vstavačovec májový pravý	§ N	VU
<i>Epipactis helleborine</i>	kruštík širokolistý		LR:nt
<i>Galanthus nivalis</i>	sneženka jarná		LR:nt
<i>Gentiana cruciata</i>	horec krížatý		LR:nt
<i>Gentianella amarella</i> subsp. <i>amarella</i>	horček horký pravý		LR:nt
<i>Gymnadenia conopsea</i>	päťprstnica obyčajná	§ N	VU
<i>Lilium martagon</i>	ľalia zlatohlavá		LR:nt
<i>Listera ovata</i>	bradáčik vajcovitý		VU
<i>Molinia caerulea</i>	bezkolienec belasý		VU
<i>Parnassia palustris</i>	bielokvet močiarny		LR:nt
<i>Pedicularis palustris</i>	všivec močiarny	§ N	EN
<i>Pilosella cymosa</i>	chlpánik vrcholikatý		LR:nt
<i>Platanthera bifolia</i>	vemenník dvojlistý		VU
<i>Salix rosmarinifolia</i>	vŕba rozmarínolistá	§ N	VU
<i>Silene otites</i>	silenka ušatá		DD
<i>Triglochin palustre</i>	barička močiarna		VU
<i>Valeriana simplicifolia</i>	valeriána celistvolistá		VU

Poznámky:

§ – chránené druhy rastlín (príloha č. 5 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

E – druhy európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

N – druhy národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.)

Kategórie ohrozenosti podľa IUCN:

CR (critically endangered) – kriticky ohrozený, EN (endangered) – ohrozený, VU (vulnerable) – zraniteľný, LR (lower risk) – menej ohrozený,

podkategória: nt (near threatened) – takmer ohrozený.

Z chránených a prioritných druhov živočíchov sa na území katastra nachádza široká škála.

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri obce Košické Oľšany vyskytujú nasledovné.

Kód SK	Názov biotopu	Kód NATURA
Vo6	Mezo- až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou	
Tr7	Mezofilné lemy	
Br6	Brehové porasty deväťsilov	6430
Br7	Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek	6430
Br8	Bylinné brehové porasty tečúcich vôd	
Kr7	Trnkové a lieskové kroviny	
Kr8	Vŕbové kroviny stojatých vôd	
Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte	6210

Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky	6510
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky	
Lk5	Vysokobylinné porasty na vlhkých lúkach	6430
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí	
Lk10	Vegetácia vysokých ostríc	
Pr 2	Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách	
Ls1.2	Dubovo-brestovo-jaseňovénížinné lužné lesy	
Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	91E0*
Ls2.1	Dubovo-hrabové lesy karpatské	

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu. Kód SK je totožný s kódmi biotopov v aktuálnom vydaní interpretačného manuálu Katalóg biotopov Slovenska. Kód NATURA pre biotopy európskeho významu je totožný s kódmi pre súvislú európsku sústavu chránených území. Prioritné biotopy sú označené *.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Rieka Torysa s prítokmi. Prirodzene tečúci podhorský tok, bohato meandrujúci, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. Prítoky sú zväčša krátke, stekajúce len v rámci údolia rieky, mimo obce prirodzene tečúce, najmä v horných častiach s plošnými prameniskami. Okrem bezmenných potokov je to segmentu zahrnutá časť Košariského potoka. Biotopy Br6, Br7, Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Pr2, Ls1.2, Ls1.3.

2. Vyše mosta – Majer. Polointenzívne lúky a pasienky na úzkom výraznom hrebeni s vysokým podielom zárastu krovin a náletových drevín v južnej časti plochy, spolu s príslušnými lesnými okrajmi a lemami, ktoré presahujú hranicu katastra. Podstatná časť lokality bude zničená pri výstavbe trasy R4. Biotopy Tr7, Kr7, Tr1, Lk1, Ls2.1.

3. Lúka. Polointenzívny, zanedbaný pasienok v nive Torysy. Biotopy Kr7, Lk1.

4. Olšiansky potok. Prirodzene tečúci, bohato meandrujúci podhorský tok s dobre vyvinutými brehovými porastmi, ktoré najmä mimo príľahlej záhradárskej osady prechádzajú lokálne až do formácií charakteru lužného lesa. Súčasťou lokality je umelá vodná nádrž, ktorá je okrem obohatenia priestoru novými biotopmi aj významným refúgiom vodných a na vodu viazaných živočíchov, najmä obojživelníkov. Biotopy Vo6, Kr8, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.3.

5. Červorky. Rozsiahly komplex poloprirodzených trávobylinných spoločenstiev s rôznym stupňom obhospodarovania, v mozaike s lesnými spoločenstvami a rôznorodými mimolesnými drevinovými porastmi, z ktorých časť má tiež charakter lesného porastu. V trávobylinných spoločenstvách prevažujú teplo a suchomilné druhy. Biotopy Tr7, Kr7, Tr1, Lk1, Lk3, Ls2.1.

6. Olšiansky les. Komplex dubových a dubovohrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa, lokálne s vtrúsenými ihličnatými drevinami. Biotopy Tr7, Kr7, Ls2.1.

7. Kapitulský les. Komplex dubových a dubovohrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa, lokálne s vtrúsenými ihličnatými drevinami. Biotopy Tr7, Kr7, Ls2.1.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR sa v území nenachádzajú žiadne plošné prvky. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET predstavujú lesné porasty na južnom okraji katastra územie rozvoja prírodných prvkov s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru, z ktorého východným okrajom územia prebieha terestrický ekologický koridor národného významu. Rieka Torysa predstavuje hydrický ekologický koridor národného významu. Údolím Torysy prebiehajú aj ekologické koridory európskeho významu – paneurópska migračná cesta vtákov a koridor so smerom prenikania pontických a submediteránnych prvkov flóry a fauny. Regionálny ÚSES spresňuje priebeh regionálnych biokoridorov v nive Torysy a na východnom okraji územia (zhruba totožným s terestrickým EK v zmysle ECONET) a vyčleňuje biocentrá regionálneho významu okrajovo zasahujúce do územia katastra BRV/8 Orechový les, predstavujúce lesný komplex s roztrúsenými lúčnymi plochami, z ktorého pramenia viaceré potoky a BRV/15 Viničná – Košická hora, predstavujúce refúgium fauny z odlesnenej poľnohospod. krajiny – dubohrabové lesy prevažne výmladkového pôvodu, v južnej časti územia dubohrabiny sukcesne vyspelé. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia územia môžeme v území situovať

niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra majú plochy lok.č. 5, 6 a 7. Všetky prítoky Torysy majú funkciu miestnych biokoridorov a funkciu interakčného prvku majú plochy č. 2 a 3.

Územie katastra obce Košické Oľšany môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý a okrajový výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra. Oráčinová časť nie je dostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene a keďže ide o pomerne kompaktný blok kultúry, vhodné by bolo ich rozčlenenie z hľadiska protieróznej ochrany či zlepšenia krajinného rázu aspoň výsadbou alejí okolo jestvujúcich poľných ciest a kanálov. Túto navrhujeme aj okolo štátnych ciest III. triedy mimo obce, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov dopravy (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia). Jestvujúce pasienky sú malého rozsahu. Sú prevažne druhotné, no v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na tri rôzne časti. Zalesnená časť katastra predstavuje homogénnu lesnú krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie a rekreačnú funkciu. Poľnohospodárska časť krajiny predstavuje z menšej časti intenzívne až extenzívne využívanú leso-lúčno krajinu, vhodnú na rozvoj a extenzívne až intenzívne hospodárske využitie, v západnej časti katastra dominuje oráčinová časť poľnohospodárskej krajiny, intenzívne využívaná, s absenciou významnejších ekostabilizačných štruktúr, ktorá je však obklopená takýmito štruktúrami a výrazne stabilnejšou krajinou. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá, zalesnené územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry priestor ekologicky stredne stabilný, poľnohospodárska časť katastra je nestabilná. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,4 v škále 0 – 1,0. V zmysle ÚPN-VÚC predstavuje územie katastra priestor ekologicky štandardný. Podiel ekologicky kvalitnej plochy na obyvateľa je v rámci katastra v rozpätí < 5 001 m².obyv.⁻¹, čo je najnižší podiel v rámci stupnice.

Vzhľadom k tomu, že kataster predstavuje relatívne malý a okrajový výsek širšieho krajinného segmentu, na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity netreba vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí obce treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, nakoľko nepredstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre hospodárenie a využívanie krajiny platia v území obmedzenia, vyplývajúce zo zákona. V jeho zmysle na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana okrem chráneného vtáčieho územia, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa v zmysle § 6, 7, 8 zákona upravuje zásah do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť, ako aj rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov za hranicami zastavaného územia obce.

Konkrétne navrhované činnosti v území, súvisiace s poľnohospodárstvom, vyplývajú aj z ustanovenia § 7 zákona o ochrane prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, ktorá podľa ods. 1 zahŕňa reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť (invázne druhy). V zmysle ods. 4 § 7 je vlastník (správca, nájomca)

povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu invázných druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu. V území sa v zmysle vyhlášky nachádzajú z invázných druhov rastlín pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), z ktorých sa pohánkovec odporúča ničiť kombináciou mechanických a chemických spôsobov a obe zlatobyle mechanickým spôsobom ničenia, najmä pastvou hovädzieho dobytku a oviec a vytrhávaním a vykopávaním jednotlivých rastlín, chemickým i kombinovaným spôsobom ničenia.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel (dokument starostlivosti o dreviny). Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Obec bola poľnohospodárskou usadlosťou, ktorá sa už ako rozvinutá dedina spomína v I. polovici 13. storočia. Počiatky osídlenia v k.ú. sú však oveľa staršie. Archeologickými nálezmi sú doložené už v 2. tisícročí pred našim letopočtom a s väčšími alebo menšími prestávkami trvá osídlenie až dodnes. K budovaniu svojich sídiel na tomto mieste viedla našich predkov výhodná poloha v blízkosti rieky, okolo ktorej viedla už v praveku obchodná cesta.

Prvý raz sa dedina spomína v roku 1288, keď Dionýz, syn komesa Buduna (Bodon) z rodu Aba-rabítesko-menta, prijíma palatína Omodeja, syna Dávida, adoptívneho syna, a dáva mu svoju časťku v Krásnej nad Hornádom (Siplak) i s patronátnym právom. V tomto práve sú zahrnuté všetky majetky dedín Olchwar a Vla (Olšovany), ktoré daruje kláštora v Krásnej nad Hornádom. Z tohto vyplýva, že v tomto čase bola dedina „Olchwar“ vyvinutou, zaľudnenou a radila sa medzi „villa“ (samostatná obec). Avšak v spomínanom roku 1288 sa nedostala celá obec Olchwar kláštora. Druhá časť dediny ostala aj naďalej v rukách šľachty, teda Omodejovcov (palatína).

Aj v roku 1303 je v rukách tej istej vetvy Aba, sídliacej v Slanci - Petra zo Slanca. Roku 1337 sa previedol opis hraníc opátstva – kláštora v Krásnej nad Hornádom. Tento dokument uvádza, že existujú dve dediny Olchwar, z ktorých jedna patrí palatínovi Drughetovi Nižný Olčwar a druhá kláštora v Krásnej n/Hornádom Vyšný Olčwar. Olčwariovci- bola rozvetvená šľachtická rodina a spravovala majetky aj mimo obce. V roku 1391 sa rodinný majetok rozšíril o kissidanky (Malá Ida), tiež omodejanky majetok - o pozemky gergelyského (Gregorovce) statku. Na tomto majetku sa podieľali synovia Jána Olčwariho Andrej a Déneš a syn Imricha Baktaiho Ladislav. Déneš prevzal do zálohy myslavský majetok (Myslava) Petra Chyrkého za 100 zlatých forintov. Manželka Jána Olčwariho Erže, predtým vdova po Jakubovi Ujtolussim (Košická Nová Ves), poručila svoje veno manželovi s podmienkou, aby každý týždeň dal slúžiť omšu v olčwarskom kostole svätej Kataríny za pokoj jej duše. Roku 1450, keď vymrela rodina Mikuláša Benyckého, majetok Benyck (Beniakovce) pripadol podľa kráľovského collatia Štefanovi Zbugyaimu a Ondrejovi Olčwarimu. V roku 1472 Kecerovci (potomkovia Petra zo Slanca), dali dediny Opiná a Vtáčkovce panej z Olčwára- Dorote. Potomkovia Olčwariovcov vlastnili majetky v Zemplíne Sedmohradsku (Rumunsko) a dnešnom Maďarsku. Olčwariovci bol významný šľachtický rod, ktorý mal aj právo meča a vlastnil svoj erb.

Výraznejší rozvoj obce nastal po r. 1945, kedy bolo založené aj JRD. To v rokoch 1979-1986 uskutočnilo výsadbu ovocného sadu, v ktorom bol vystavený klimatizovaný sklad ovocia. V ňom bola nainštalovaná automatická linka na spracovanie ovocia. Linka však nebola sprevádzkovaná.

Obec je hromadnou cestnou dedinou, ktorej komplikovaný urbanistický pôdorys sa odvíjal pozdĺž ciest a okolo križovatky. Nová výstavba sa zrealizovala na paralelnych uliciach pri futbalovom a detskom ihrisku v smere Sady n/Torysou, pozdĺž cesty I/19 (I/50) a III/3325 (III/050201) a v nadmerných záhradách.

Ťažisko obce tvorí priestor okolo kostola a školy a akási šošovka západne od neho. Absentuje však verejný priestor – námestie, či park slúžiaci na sociálne kontakty. Pomerne kompaktná zástavba je uvoľnená práve v ťažisku a to cintorínom s domom rozlúčky a nezastavanými pozemkami za kostolom a školou. Vstup do obce je akcentovaný obchodnými a občerstvovacími prevádzkami. Ďalšie OV, vrátane MŠ je v rozplyle - na hlavnej ulici. Z juhu je obec ukončená cintorínom. Na východnom okraji obce je HD a južne areál skladovo chladiarenský. Západne a východne od obce sú záhradkárске osady. Pri osade Sady je prevádzkovaný rybník s plážoviskami.

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. V Súpise pamiatok SR je zapísaný rim. kat. kostol sv. Štefana uhorského. Bol postavený v roku 1810 a koncom 19. storočia bol značne prestavaný. V k.ú. Krajský pamiatkový úrad v Košiciach eviduje archeologické nálezy nájdené v týchto polohách: Hôrka - severne od intravilánu po oboch brehoch Olšianskeho potoka, južne od intravilánu na ľavom brehu Torysy, v intraviláne pri hostinci a v polohe Tabla.

V obci je niekoľko krížov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami je škola, bývalá sýpka, dom smútku a niekoľko RD.

Obec bola súčasťou župy Abovsko-turnianskej, od roku 1960 súčasťou kraja Košického a okresu Košice, do roku 1998 kraja Východoslovenského a v súčasnosti kraja Košického a okresu Košice – okolie.

Z obce je pekný výhľad na okolitú krajinu a obec je dobre vnímaná zo širšieho okolia.

B. Funkčné využitie plôch a stavebno-technický stav budov

Katastru dominuje poľnohospodárska krajina rozčlenená tokom Torysy, viažucimi na seba mimolesnú zeleň. Časť z nich plní funkciu biokoridorov a biocentier ekologickej stability nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Sídlo je polyfunkčné s dominujúcou obytnou funkciou, sústredením občianskeho vybavenia miestneho významu v centre - rim. kat. kostol, škola, cintorín s domom rozlúčky, predajňou, pohostinstvom a poštou a za cestou areálom predajne stavebnín Toni-stav. V rozptyle je OV reprezentované Obecným domom s úradom s kultúrou sálou, MŠ, predajňami a krčmou. Zástavbu z juhu uzatvára cintorín. Futbalový štadión je na západnom okraji pri Toryse a detské ihrisko na križovatke v ťažisku obce.

Obytná funkcia je zastúpená prevažne rodinnými domami. Jeden bytový dom je umiestnený na okraji HD.

Na okraji zástavby v Nižnom Olčvári je ďalší cintorín, a na spojnici s kostolom leží rozsiahly areál hospod. dvora Olšavka s jednou administratívnou budovou. Na SZ okraji obce leží oplotený areál výrobné - opravárenských služieb Alles.

Na západnom okraji k.ú. pod cestou I/50 je rozvinutá záhradkárska osada Girady a na SV okraji pri rybníku osada Sady. Rybník sa využíva na rekreačné účely. Súčasťou rekreačného priestoru je letná reštaurácia a chata.

Na severnom okraji pri ceste I/50 je lokalizovaná RS plynu, východne nad obcou VDJ a nad rybníkom zdroje pitnej vody pre obecný vodovod. Zástavba na západnej ul. leží v zátopovom území Torysy, ktorej hladina Q100 zaberá pás široký cca 800 m.

Dopravne výnimočná poloha obce sa premietla do prípravy križovania dvoch hlavných dopravných koridorov Slovenska: západo - východného v podobe diaľnice D1 (severný okraj k.ú.) a severo-južného v podobe rýchlostnej cesty R2 a R4 (západná časť k.ú.). Do k.ú. zasahuje OP letiska Košice a Rozhanovce.

Plochy intenzívne obrábanej ornej pôdy sú lokalizované podlž Torysy. Hospodársky dvor bývalého PD je lokalizovaný na východnom okraji zástavby – v súčasnosti Olšavka s.r.o.

Veľkú časť k.ú. tvoria ovocné sady. Južne od obce, na účelovej ceste leží čiastočne využívaný areál klimatizovaného skladu ovocia Galafruit & Co s linkou na jeho spracovanie.

Vo východnej časti k.ú. sa rozprestiera kompaktný les, ktorý je súčasťou LHC Slanec a Ruskov.

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená.

Do katastra zasahujú tri prieskumné územia a niekoľko zosuvných území – aktívne, stabilizované i potenciálne.

Obec je priamo napojená na cestu I/ 50 a prostredníctvom cesty III. triedy i na diaľnicu D1 v Budimíri. Z cesty I/50 sa odpája slepá cesta III/050200 do Hrašovíka.

Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Obec Košické Olšany leží 9 km od Košíc v údolí Torysy na okraji jej bezmenného ľavostranného prítoku v nadmorskej výške 440 – 515 m. Obec sa historicky vyvinula na križovatke ciest, čo sa potvrdzuje i do dnes.

Riešeným územím je celé administratívno – správne územie obce veľkosti 867 ha z toho poľnohospodárskej pôdy je 674 ha a zastavaných plôch 30 ha. Súčasnú podobu obec získala v roku 1944 a to zlúčením katastrov Vyšný Olčvár a Nižný Olčvár.

Riešené územie je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000 (2 500), vrátane záhradkárskeho osídlenia Girady a Sady.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košického kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektovať. Pre ÚPN – VÚC Košického kraja boli v roku 2004 obstarané Košickým samosprávnym krajom Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č.245/2004 a zmeny a doplnky záväznej časti boli vyhlásené VZN č.2/2004. V roku 2009 bola spracovaná ďalšia aktualizácia ÚPN-VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením č. 713 zo dňa 24.08.2009 a záväzná časť vyhlásená VZN č.10/2009.

V roku 2014 bola spracovaná aktualizácia ÚPN VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením č. 92/2014 zo dňa 30.06.2014 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2014.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN – obce Košické Olšany. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy a VPS územného rozvoja Košického kraja, ktoré nadväzujú aj na schválené zásady a regulatívy KURS 2001, schválené uznesením vlády SR č. 1033 zo dňa 31.10.2001 a vyhlásené nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z.:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry:

2.15. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa; - východoslovenskú rozvojovú os Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou

2.17 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,

2.18 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

2.19 zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

2.20 vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centráм, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí.

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

3.2 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,

3.3. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,

3.7 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

3.8 podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

4.11 podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,

4.13 vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,

4.14 vytvárať podmienky pre realizáciu cyklomagistrál: EuroVelo 11 v koridore hranica kraja s PSK – Košice – hranica s MR a Zemplínskej cyklomagistrály v koridore hranica kraja s PSK – Zemplínska šírava (vrátane cyklistického okruhu) – Zemplín – hranica s MR a siete nadväzujúcich cyklotrás nadregionálneho a regionálneho významu,

4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestský a kultúrno-poznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry

5.1 chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,

5.2 zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,

5.3 podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,

5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,

5.8 v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,

5.9 podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,

5.11 rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,

5.12 zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,

5.14 podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,

5.15. zabezpečiť pri rekonštrukcii krajiny vrátane projektov pozemkových úprav podmienky pre uplatňovanie zásad tvorby krajiny s rešpektovaním špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny,

5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,

5.16.1. navrhovať umiestnenia takýchto zámerov len prostredníctvom komplexného územnotechnického riešenia minimálne územnoplánovacím podkladom, v širších väzbách aj s dopadom na dotknuté územie,

5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,

5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.8. chrániť územie na trasu diaľnice D1 Budimír – Michalovce – Záhor (hraničný priechod s Ukrajinou),

6.9. rešpektovať koridor pre diaľnicu D1 s napojením sídiel:

6.9.1. mesto Košice, uzol D1 (Hrašovík) – križovatka Prešovská – Sečovská,

6.10. rešpektovať koridor pre rýchlostnú cestu R2 hranica kraja – Rožňava – Košice (v úseku cez horský priechod Soroška tunelový variant) s napojením mesta Košice v uzloch:

- 6.10.1. Košice Vyšné Opátske,
- 6.11. chrániť koridor pre peáž rýchlostných ciest R2 a R4 (v úseku od križovania s cestou I/68 po napojenie na diaľnicu D1) a súvisiace súbežné cesty,
- 6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest, a to:
- 6.12.1. cestu I/50 úsek (Zvolen) hranica kraja – Rožňava – Košice s prepojením na diaľnicu D1, vrátane plánovaných mimoúrovňových dopravných uzlov a úsek Košice – Michalovce – Vyšné Nemecké (hraničný priechod na Ukrajinu),
- 6.19. v oblasti rozvoja leteckej dopravy
- 6.19.2. rešpektovať ochranné pásma verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení,
- 6.19.3. pri prerokovaní územných plánov spracovaných v katastrálnych územiach s výskytom ochranných pásiem verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení vždy vyžadovať stanovisko Dopravného úradu Slovenskej republiky.
- 7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry**
- 7.1 zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4 na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou, 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach ležiacich v ochranných pásmach zdrojov vody, termálnych a minerálnych zdrojov
- 7.11.1. s vybudovaným vodovodom,
- 7.11.2. nachádzajúcich sa v ochranných pásmach zdrojov podzemnej vody Košického kraja a v alúviách vodných tokov Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Uh a Latorica,
- 7.13. optimalizovať diverzifikované územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín (ropa, zemný plyn) v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie Košického kraja z pohľadu medzinárodných tranzitov,
- 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,
- 8. V oblasti hospodárstva:**
- 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.6. na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužitelné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
- 8.7. zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov a rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 8.8. zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,
- 8.10. rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,
- 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja a využívať pritom predovšetkým miestne surovinové zdroje,
- 8.17. b) podporovať efektívne zavádzanie výroby elektrickej energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov,
- c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1. Cestná doprava

- 1.1. diaľnica D1 Budimír – Michalovce – Záhor (hraničný priechod s Ukrajinou),
- 1.2. napojenie sídiel na diaľnicu D1
- 1.2.1. pre mesto Košice, uzol D1 (Hrašovík) – križovatka Prešovská – Sečovská,
- 1.3. rýchlostná cesta R2 hranica kraja – Rožňava – Košice (v úseku cez horský priechod Soroška tunelový

variant) s prepojením na diaľnicu D1 a súvisiace súběžné cesty,
 1.4. peáž rýchlostných ciest R2 a R4 (v úseku od križovania s cestou I/68 po napojenie na diaľnicu D1) a súvisiace súběžné cesty,
 1.5. cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest
 1.5.1. cesta I/50 v úseku (Zvolen) hranica kraja – Rožňava – Košice na diaľnicu D1, vrátane plánovaných mimoúrovňových dopravných uzlov prepojením a úsek Košice – Michalovce – Vyšné Nemecké (hraničný priechod na Ukrajinu).

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom s stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenala do roku 1991 pokles počtu obyvateľov. Po roku 1991 dochádza k výraznému nárastu obyvateľov, keď v dekáde 1991 až 2001 bol nárast + 224 obyvateľov. V tomto trende sa pokračovalo aj po roku 2001. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od – 0,68 % do + 2,50 %. Obec je zaradená medzi sídla stagnujúce. V roku 2012 sa na celkovom prírastku obyvateľstva (+10) podieľal prirodzený (+ 3 osoby) aj migračný prírastok (+7 osôb).

Obec leží 9 km od Košíc v jeho urbanizačnom priestore. Je súčasťou hlavnej sídelnej rozvojovej osi. Potenciálom pre jej rozvoj bude pripravovaná diaľničná križovatka medzinárodného významu spolu s napojením na rýchlostné cesty. Uvedené vytvára predpoklad pre rozvoj logistiky a služieb na medzinárodnej úrovni a následne rozvoj bývania a služieb.

Obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam rozvojový potenciál.

2.3.2 Demografia

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,
- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca

Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)
---------------	--------------------------

Stav a vývoj obyvateľstva obce

K 31.12.2012 žilo v obci Košické Olšany 1221 obyvateľov, čo predstavuje 1,01 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy tvorili 51,19 % obyvateľov obce. Aktuálny údaj z obce k 12/2013 je 1259 obyvateľov.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 866,89 ha, priemerná hustota osídlenia 140 obyv. na 1 km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2012

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2012
Počet obyvateľov	884	967	895	1119	1221
Prírastok obyvateľov	+ 83	- 72	+ 224	+ 102	
Index rastu	109,39	92,55	125,03	109,12	
Ø ročný prírastok	+ 0,93 %	- 0,68 %	+ 2,50 %	+ 0,83 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenala do roku 1991 pokles počtu obyvateľov. Po roku 1991 dochádza k výraznému nárastu obyvateľov, keď v dekade 1991 až 2001 bol nárast + 224 obyvateľov. V tomto trende sa pokračovalo aj po roku 2001. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od – 0,68 % do + 2,50 %. Obec je zaradená medzi sídla stagnujúce. V roku 2012 sa na celkovom prírastku obyvateľstva (+10) podieľal prirodzený (+ 3 osoby) aj migračný prírastok (+7 osôb).

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2003 - 2012

Vývoj vekovej štruktúry a vitality v obciach okresu 2003 – 2012					
Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2003	1138	272	687	179	151,95
%	100,00	23,90	60,37	15,73	
2008	1197	266	731	200	133,00
%	100,00	22,22	61,07	16,71	
2012	1221	265	823	133	199,25
%	100,00	21,70	67,40	10,89	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Košické Olšany môžeme konštatovať, že dochádza k omladzovaniu populácie. Podiel detskej zložky je výrazne nad poproduktívnou zložkou populácie. Index vitality sa počas celého sledovaného obdobia pohyboval nad hodnotou 120 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi stabilizovaný až stabilizovaný rastúci typ populácie (v roku 2012).

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 priemerný vek obyvateľov obce bol 35,25 rokov. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 18,17 %, učňovské a stredné bez maturity 20,47 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 22,79 % a vysokoškolské 13,05 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (72,91 %), nasledujú reformovaná kresťanská cirkev (4,38 %), gréckokatolícka cirkev (2,64 %) a evanjelická cirkev augsburského vyznania (2,72 %).

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Košické Olšany 78,61 % obyvateľov slovenskej a 7,51 % obyvateľstva rómskej národnosti. Trvalo zapísaní Rómov je 370, z toho mužov 195. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

V zmysle Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025 (Výskumné demografické centrum INFORMAT Bratislava 2008) a doterajšieho vývoja obyvateľstva možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Návrh

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (INFOSTAT, Výskumné demografické centrum Bratislava, november 2008) a doterajšieho vývoja obyvateľstva možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Celé prognózované obdobie do roku 2030 môžeme z hľadiska prírastkov, resp. úbytkov obyvateľstva charakterizovať v zásade ako stagnáciu. Smerom ku koncu prognózovaného obdobia sa prírastky obyvateľstva budú znižovať, resp. zmenia sa na úbytky.

Avšak väčšina okresov v košickom regióne zaznamenáva prírastky obyvateľstva prakticky počas celého prognózovaného obdobia do roku 2025 a veková štruktúra v týchto regiónoch zostáva relatívne mladá. Najväčšie prírastky obyvateľstva z migrácie sa očakávajú v bezprostrednom zázemí mesta Košice a Prešov. Prírastky dôsledkom vysokej plodnosti obyvateľstva sa očakávajú na východnom Slovensku, pričom najväčší prírastok obyvateľstva nad 12 % sa očakáva v okresoch Košice - okolie.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2030 v obci Košické Ofšany sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2030

rok	2012	2015	2020	2025	2030
Košické Ofšany	1221	1258	1320	1386	1455

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Košice – okolie a za Košický kraj (Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, INFOSTAT Bratislava 2008):

Pre porovnanie uvádzame prognózu demograf. vývoja za okres Košice - okolie a za Košický kraj:

Okres Košice - okolie:

2010 - 2015 prírastok	+ 4 861 obyvateľov
2015 – 2020 prírastok	+ 4 240 obyvateľov
2020 – 2025 úbytok	+ 3 213 obyvateľov
2010 - 2025 prírastok celkom (+ 7,08 ‰ rok)	+ 12 314 obyvateľov.

Košický kraj (NUTS 2):

2010 - 2015 prírastok	+ 4 636 obyvateľov
2015 – 2020 prírastok	+ 3 147 obyvateľov
2020 - 2025 prírastok	+ 165 obyvateľov
2010 - 2025 prírastok spolu (+ 0,68 ‰/rok).....	+ 7 948 obyvateľov.

ÚPN-O v súlade so Zadaním navrhuje 1 460 obyvateľov do r. 2030. Oproti Zadaníu sme mierne upravili obložnosť na 4,6 obyv./byt., čo je významný posun oproti súčasnej 4,03 obyv./byt.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má klesajúcu tendenciu. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších skupín do vyššieho veku.

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1211 obyvateľov obce tvorilo 524 ekonomický aktívnych osôb, čo predstavuje 43,27 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %). Z toho bolo 241 žien a 283 mužov. Nezamestnaných ku dňu sčítania bolo 146 osôb, z toho 76 mužov. Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo vo verejnej správe a obrane (povinné sociálne zabezpečenie) 52, v maloobchode (okrem motorových vozidiel a motocyklov) 35, v oblasti vzdelávania 33, v odvetví pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace 26, zdravotníctvo 25, nasledovalo odvetvie veľkoobchodu a maloobchodu, výroba a spracovanie kovov. Za prácou mimo obec odchádzalo 366 pracujúcich. Najväčší podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzajúcich do zamestnania bol v oblasti verejnej správy a veľkoobchodu a maloobchodu.

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2011)

Obec	Počet obyvateľov	Počet ekonomicky aktívnych osôb	Počet nezamestnaných
------	------------------	---------------------------------	----------------------

	celkom	celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Košické Olšany	1211	524	43,27	146	27,86

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Košice - okolie vykazoval v mesiaci november 2013 19,73 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V Košickom kraji bola evidovaná v tomto období 17,29 % miera evidovanej nezamestnanosti. ÚPSVaR Košice evidoval v mesiaci október 2013 149 uchádzačov o zamestnanie a v mesiaci november 2013 144 uchádzačov o zamestnanie s trvalým pobytom v obci Košické Olšany.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti

	2001	2010	2011	november 2013
okres Košice - okolie	29,66 %	16,78 %	18,76 %	19,73 %
Košický kraj	25,45 %	21,27 %	22,86 %	17,29 %

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu nárast produktívnej a poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Košice - okolie v roku 2010 bol index starnutia 54,35, v roku 2025 sa predpokladá jeho zvýšenie na 87,22. Priemerný vek sa zvýši na 39,42 rokov s 36,03 v roku 2010. S týmto ukazovateľom súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

Pre porovnanie podľa „Prognózy vývoja počtu obyvateľov ...“ priemerný vek obyvateľov Košického kraja v roku 2025 bude 41,29 rokov

Pre obyvateľov obce možno predpokladať priaznivý vývoj zamestnanosti, nakoľko blízkosť krajského mesta Košice s jeho výraznejšími investičnými aktivitami ponúka viac pracovných príležitostí.

V obci je vytvorených cca 60-70 pracovných miest, z toho v poľnohospod. výrobe 25. Predpokladáme ich výhľadový nárast na 200 a to prevažne v terciálnej sfére.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Záujmové územie tvoria obce Hrašovík, Rozhanovce, Ďurďošík, Olšovany, Sady n/Torysou a Košice – m.č. Košická n/Ves. Západná hranica k.ú. je súčasne hranicou okresov Košice III a Košice – okolie.

Obec Košické Olšany leží 9 km od Košíc, v údolí Torysy na okraji jej bezmenného ľavostranného prítoku, v nadmorskej výške 440 – 515 m. Výmera k.ú. je 867 ha, z toho poľnohospodárskej pôdy je 674 ha a zastavaných plôch 30 ha. Súčasnú podobu získala zlúčením obcí Vyšný Olčvár a Nižný Olčvár v roku 1944.

Obec sa historicky vyvinula na križovatke ciest, čo sa potvrdzuje i dnes. Severne je vedený cestný obchvat I/19. V ťažisku sa naň napája cesta III/3325 v smere Budimír a účelová cesta v smere Sady n/Torysou vo funkcii zbernej komunikácie. Z cesty I/50 sa odpája slepá cesta III/3324 do Hrašovíka. Dopravne výnimočná poloha obce sa premieta do prípravy križovania dvoch hlavných dopravných koridorov Slovenska: západo - východného v podobe diaľnice D1 a severo-južného v podobe peáže rýchlostných ciest R2 a R4. Do k.ú. zasahuje OP letiska Košice. Pozdĺž cesty III.tr. navrhujeme samostatnú trasu pre peši a cyklist. pohyb v smere Rozhanovce.

Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 440 m v nive Torysy na jej sútoku s Novoveským potokom, na hranici južného okraja katastra a najvyšší na JV okraji katastra dosahuje výšku 346,2 m n. m. Sakrálnou dominantou obce je rímskokatolícky kostol sv. Štefana uhorského.

Obec je hromadnou cestnou dedinou, ktorej komplikovaný urbanistický pôdorys sa odvíja pozdĺž ciest a okolo križovatky. Výstavba sa zrealizovala na paralelných uliciach pri futbalovom a detskom ihrisku v smere Sady n/Torysou, pozdĺž cesty I. tr. a III.tr. a v nadmerných záhradách. Navrhujeme jej rozvoj na východnom a severnom okraji.

Ťažisko obce tvorí priestor okolo kostola a školy a akási šošovka západne od neho, ktorú

navrhujeme obnoviť. Absencia verejných priestorov slúžiacich na sociálne kontakty je riešená novým verejným parkom za kostolom a v šošovke. Vstup do obce bude akcentovaný navrhovanou plochou OV. Ďalšie OV je navrhované v prevádzkových ťažiskách obce. Na východnom okraji obce je HD, ktorý navrhujeme reštrukturovať za účelom zníženia ochranného pásma. Areál skladovo chladiarenský navrhujeme ponechať a rozvíjať. Záhradkárске osady navrhujeme na zachovanie. Rybník s plážoviskami pri osade Sady navrhujeme na rekonštrukciu a obnovu.

Šport a rekreáciu navrhujeme rozvíjať pri jectv. ihrisku - pri Toryse.

Lesy spadajúce do LHC Slanec a Ruskov sa rozprestierajú vo východnej časti k.ú. Navrhujeme ich stabilizáciu.

Sústredená poľnohospodárska výroba je v obci zastúpená PD Olšavka, obhospodarujúcou pôdu vo viacerých katastroch. Obec bola významným pestovateľom a spracovateľom ovocia. Za tým účelom bol vybudovaný areál s klimatizovaným skladom ovocia, ktorý navrhujeme zachovať.

V obci pôsobí viac podnikateľských subjektov vo sfére služieb. Najvýraznejšími sú Alles a Tomi-stav.

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Ponukové plochy pre rozsiahly logistický areál navrhujeme severne od cesty I. tr

Zásobovanie elektrickou energiou je realizované z 22 kVA vedenia č.206 a 251 cez 2+3 transformovne, ktoré navrhujeme doplniť o ďalšie.

Obec je plynofikovaná z vlastnej RS, napojenej na VTL plynovod. Stav bude po dobudovaní nových ulíc vyhovovať i výhľadovo.

Obec má vybudovaný dostatočne dimenzovaný celoobecný vodovod s VDJ nad obcou a vodnými zdrojmi pri rybníku. Systém bude vyhovovať i výhľadovo.

Splašky sú v súčasnosti zachytávané do žump a septikov a vyvážané na najbližšie ČOV. Novú kanalizáciu obce navrhujeme napojiť na systém v Rozhanovciach do ich ČOV.

Západná časť zastavaného územia obce leží v zátopovom území Torisy, Navrhujeme tu vybudovať ochrannú hrádzu. .

Obcou prechádzajú telekomunikačné káble. Telefónni účastníci v obci sú po prepojení kábli napojení na digitálny blok, napojený na modem v Košiciach. Systém navrhujeme zachovať

Územie je vykryté signálom mobilných operátorov (žiarič Furča) a TV signálom (vykrývač Dubník).

Východnou časťou katastra prechádza hranica chráneného územia geotermálnych vôd a OP letísk Košice.

Obec plní úlohu záhradkárského zázemia mesta Košice. Sú tu zriadené dve osady - Girady a Sad, ktoré navrhujeme zachovať.

Katastrom prechádzajú biokoridory a biocentrá nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu. JV hranice katastra sa dotýka CHVÚ č. 10 Košická kotlina.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinné-ekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2030. Rešpektuje princípy ochrany prírody. Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. je navrhované:

- otvorenie väzieb na širšie zázemie obce - okrem všetkých susedných obcí aj väzby na mesto Košice,
- integrovanie plánovaných rozvojových zámerov líniových stavieb (doprava a technická infraštruktúra), ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce, hlavne pripravovaná peáž rýchlostných ciest R2, R4 Šaca a MR – Košické Olšany, pripravovaná diaľnica D1 Budimír - Bidovce s diaľničnou križovatkou,
- rozšírenie obytných plôch po obvode obce,
- dokompletizovanie centra obce,
- revitalizovanie stavebno – technicky nevyhovujúcej časti obce,
- intenzifikovanie areálu HD nezávadnými výrobnými funkciami,
- posilnenie významu obce ako agroturist. sídla - súčasť širšej aglomerácie turizmu a úlohy východiskovej obce na potenciálne turistické a cyklotuistické trasy,
- rozšírenie športovo – rekreačnej zóny pri Toryse,
- obnovenie pamätihodnosti obce.

Pre rozvoj obce navrhujeme využívať prevažne jej zastavané územie.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných domov navrhujeme využívať plochy prevažne v zastavanom území - veľké záhrady a nevyužívané plochy ľahko napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný systém obce.

Celkovo je navrhovaných 101 bytov v RD. Najväčšia skupina 30 RD je v intraviláne obce, za školou. Z areálu ZŠ je navrhované odobratie pozemku pre komunikáciu, ktorá bude následne tvarovaná do slučky. Pod HD, mimo jeho OP sú navrhované dve skupiny RD usporiadané pozdĺž dvoch slepých komunikácií v počte 13 + 17 RD. Výhľadovo je navrhované ich zokruhovanie. Južne pod obcou je navrhovaná skupina 23 RD usporiadaná pozdĺž zokruhovanej komunikácie. Táto lokalita umožňuje výhľadovú urbanizáciu celého územia v smere Zdoba.

Ostatných 18 RD je navrhovaných v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jestv. zástavbe.

Na západnom a severnom okraji obce a pod HD sú výhľadovo navrhované skupiny 33 + 21 + 24 + 17 RD ale aj 60 bytov v 5 BD.

Občianske vybavenie - je navrhované na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada jeho intenzifikáciu. Okrem jestv. plôch je ďalší nárast navrhovaný pri hlavnej križovatke, v prevádzkových ťažiskách obce formou polyfunkčných domov pri cintoríne – výhľadová plocha. Areál ZŠ bude rozšírený o športové plochy.

Rozšírenie športovo – oddychových plôch navrhujeme pri jestv. športovej ploche, v novej obytnej skupine pod obcou a výhľadovo rozšírením areálu futbalového ihriska o rekreačné funkcie – prírodné kúpalisko.

Rekreácia – nad záhradkárskou osadou je rybník s plážoviskami (kapacita cca 200 miest) a letnou reštauráciou – 40 stol., ktorý navrhujeme na revitalizáciu a využitie na miestnu a regionálnu rekreáciu.

Záhradkárske lokality Girady a Sady navrhujeme stabilizovať.

Časť domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. Tento trend predpokladáme permanentne rozvíjať s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné uchovanie pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry.

Výroba a sklady – HD navrhujeme na reštruktúraciu za účelom zníženia ochranného pásma a výhľadovo v jeho časti intenzifikáciu nezávadnými výrobnými funkciami zberným dvorom a kompostoviskom.

Skladovo chladiarenský areál navrhujeme obnoviť vrátane linky na spracovanie ovocia.

Areál výrobných služieb Alles navrhujeme stabilizovať a presmerovať výjazd na cestu I/50.

Severne od cesty I/50 navrhujeme logistický park.

Ostatné – západný okraj zástavby obce navrhujeme ochrániť pred veľkými vodami protipovodňovou hrádzou.

Bodové závary označené podľa PaR č. 5, 6 a 7 navrhujeme eliminovať odstránením budovy v križovatke a jej nahradenie voľným priestranstvom verejnej zelene s obecným symbolom. V rámci dopravy dobudovať jednosmerný okruh pre hromadnú autobusovú dopravu so zastávkovými nikami. Pozdĺž zberných a hlavných obslužných komunikácií navrhujeme chodníky.

Akákoľvek výstavba, či činnosť v zosuvných územiach (aktívne, či potenciálne) je podmienená inžiniersko - geologickým posudkom a staticky primeraným zakladaním. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné na stavebné účely

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitými sú priestory pôvodného centra a skupiny pôvodných domov, sypancov a stodôl, ako odkaz ľudovej architektúry. Je vymedzené od kostola, cintorína a školy po zákrutu na ceste k OcÚ a zahŕňa všetky pozemky RD, polyfunkčných domov, OV a verejnú zeleň. V rámci neho je dôležité umiestňovať nové stavby a objekty mimoriadne citlivo.

Novými urbanistickými štruktúrami bude verejný park, hlavá križovatka, logistický park a všetky navrhované obytné skupiny. Dôležitým bude športový areál, jeho revitalizácia.

Za účelom skvalitnenia obytných podmienok navrhujeme doplniť riešené územie o drobnú architektúru (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule a pod.).

B. Ochrana pamiatok

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. V Súpise pamiatok SR je zapísaný rim. kat. kostol sv. Štefana uhorského. Bol postavený v roku 1810 a koncom 19. storočia

bol značne prestavaný.

V obci je niekoľko križov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami je škola, bývalá sýpka, dom smútku a niekoľko RD.

V k.ú. Košické Olšany Krajský pamiatkový úrad v Košiciach eviduje archeologické nálezy nájdené v týchto polohách: Hôrka - severne od intravilánu po oboch brehoch Olšanskeho potoka, južne od intravilánu na ľavom brehu Torysy, v intraviláne pri hostinci a v polohe Tabla.

Je pravdepodobné, že pri zemných prácach, súvisiacich s predmetnou stavebnou činnosťou, budú zistené pozitívne archeologické nálezy, resp. archeologické situácie.

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky.

Do Zoznamu pamätihodnosti obce navrhujeme zaradiť kostol sv. Štefana uhorského, križe, zachovalé gánkové domy, studne, školu, bývalú sýpku a dom smútku.

Všetky uvedené objekty či miesta sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva a rozvíja.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

2.7.1 Bytový fond

V roku 2011 bolo v obci spolu 284 domov, z čoho obývaných bolo 253, t.j. 89,08 %. Z toho 244 rodinných domov, 1 bytový dom a 3 iné budovy. V bytovom dome pri HD sú 4 bj.

V obci je 29 neobývaných domov, z ktorých 9 je určených na rekreáciu, jeden dom je nespôsobilý na bývanie.

Bytov v roku 2011 podľa SODB 2011 v obci Košické Olšany bolo 291, z toho obývaných bolo 262 (90,03 %). Vlastných bytov v bytových domoch bolo 26, v rodinných domoch bolo 219 bytov a v iných budovách 10 bytov.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1980 – 2011

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	206	219	239	262
Prírastok bytov	+ 13		+ 20	+ 23
Počet bytov/1 000 obyv.	213,03	244,69	213,58	216,35
Okres Košice - okolie	243,30	261,00	251,80	243,27
Košický kraj	273,6	297,9	296,8	296,00
SR		370,0	353,5	329,20

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Doterajší vývoj bytov v obci zaznamenával prírastky v priebehu sledovaného obdobia rokov 1980 – 2011. Napriek stúpajúcemu počtu bytov obec má nepriaznivý ukazovateľ počtu bytov a počtu obyvateľov na jeden byt (obložnosť) v porovnaní s okresným aj krajským priemerom.

Vývoj obložnosti v rokoch 1980 - 2011

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011
Obložnosť obce (obyv./ byt)	4,69	4,09	4,68	4,62
Okres Košice – okolie	4,11	3,83	3,97	4,11
Košický kraj	3,65	3,36	3,37	3,38
SR			2,83	3,03

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Priemerný vek domov bol 36 rokov. Postavené sú prevažne z materiálov kameň a tehla. Prevažne prevládajú domy s 5+ obytnými miestnosťami, s obytnou plochou 120 m² a domy s obytnou plochou 80 – 120 m².

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby (SODB 2011)

Obec	Do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a viac
Košické Olšany	22	156	34	21

Zdroj: ŠÚ SR

Z uvedeného prehľadu o dobe výstavby možno konštatovať, že od roku 1946 do roku 1990 bol najväčší nárast bytovej výstavby 156 domov, po roku 1991 dochádza postupne k znižovaniu bytovej výstavby. Obec Košické Oľšany po roku 2001 zaznamenáva 21 novopostavených domov.

Aktuálnymi tendenciami v oblasti bývania je najmä zlepšovanie kvality bývania a odstránenie súčasnej disproporcie medzi potrebou bytov a možnosťami ich získania. Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obložnosť. Zároveň potreba výstavby nových bytov čiastočne nahrádza úbytky prestárleho bytového fondu.

Priemerná ročná požiadavka na výstavbu nových RD je 5 a zmenu záhradných chatiek na bývanie 5.

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania navrhujeme tak, aby v roku 2030 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1 460 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 4,1,
- počet bytov na 1000 obyvateľov 243,90.

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2022 – 1 RD,
- do roku 2030 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou, alebo novou výstavbou v tom istom priestore (Osada). Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

Riešenie potreby nových bytov:

rok	2022	2030
potreba nových bytov	50	51

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

Stav k roku 2011	291 (z toho 29 neobývaných)
Predpokladaný úbytok k roku 2030	2
Návrh výstavby k roku 2030	101
Spolu v roku 2030	363

Celkovo je navrhovaných 101 bytov v RD. Najväčšia skupina 30 RD je v intraviláne obce, za školou. Z areálu ZŠ je navrhované odobratie pozemku pre komunikáciu, ktorá bude následne tvarovaná do slučky. Pod HD, mimo jeho OP sú navrhované dve skupiny RD usporiadané pozdĺž dvoch slepých komunikácií v počte 13 + 17 RD. Výhľadovo je navrhované ich zokruhovanie. Južne pod obcou je navrhovaná skupina 23 RD usporiadaná pozdĺž zokruhovanej komunikácie. Táto lokalita umožňuje výhľadovú urbanizáciu celého územia v smere Zdobá.

Ostatných 18 RD je navrhovaných v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jestv. zástavbe.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba

V k. ú. obce hospodári poľnohospodárske družstvo Oľšanka, s r.o., ktorá vznikla v roku 1996. V súčasnosti obhospodaruje 2 285 ha poľnohospodárskej pôdy, nachádzajúcej sa v katastrálnom území 10-tich obcí. Spoločnosť je typickým subjektom poľnohospodárskej prvovýroby. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je rastlinná a živočíšna výroba a predaj nespracovaných poľnohospodárskych produktov. V oblasti rastlinnej výroby je zameraná na produkciu vysokokvalitných poľných plodín a vysokokvalitných osív sladovníckeho jačmeňa a pšenice potravinárskej. Z poľných plodín pestuje najmä: pšenicu ozimnú, jačmeň jarný a repku ozimnú. Doplnkovo sú pestované sója a kukurica. V živočíšnej výrobe sa spoločnosť venuje chovu HD bez trhovej produkcie mlieka a chovu oviec mliekovej a mäsovej úžitkovosti. Chov oviec je zameraný na produkciu jahňacieho mäsa, ovčieho hrudkového syra a ovčej vlny. Zamestnáva cca 20 pracovníkov.

Južne od obce sa nachádza klimatizovaný sklad ovocia s ULO atmosférou (možnosť dlhodobého skladovania v riadenej atmosfére) s kapacitou 2 200 t, ktorý bol postavený v 80-tych

rokoch a jeho rekonštrukcia prebehla v roku 2001. V súčasnosti patrí firme Galafruit s.r.o., no neprevádzkuje ho. Súčasťou areálu je ovocný sad. Zamestnáva cca 5 pracovníkov.

Podľa Štatistického úradu SR sa k 31.12.2012 v k. ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 658,51 ha, z toho orná pôda tvorí 473,81ha, záhrady 30,98 ha, ovocné sady 86,10 ha a trvalé trávne porasty 67,61ha. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne vinice a chmeľnice. Podiel PP z celkovej rozlohy k. ú. obce je 75,96 %.

Kataster obce patrí k vidieckemu typu krajín so slabým až stredným stupňom osídlenia. Je zaradený do teplej klimatickej oblasti, klimatický okrsok teplý, mierne suchý až mierne vlhký s miernou až chladnou zimou.

Z pôdných typov v k. ú. obce prevládajú pôdy dominantné fluvizeme typické karbonátové. Pôdy nív vodných tokov, slabo alkalické, obsah karbonátov je v celom pôdnom profile, sorpčne nasýtené, prevažne zrnitostne značne variabilné, hlboké až stredne hlboké s rozdielnou skeletnosťou. Pôdny substrát tvoria karbonátové aluv. sedimenty. Sprievodné a lokálne pôdy tvoria fluvizeme glejové a arenické karbonátové. Vhodné sú na pestovanie obilnín a krmovín (prevažne orné pôdy), menej vhodné sú na trvalé trávne porasty, vyžadujúce si čiastočné hnojenie. Medzi limitujúce faktory pôdnej úrodnosti patrí hĺbka podzemnej vody. Často nepriaznivý vodný a vzdušný režim má vplyv na potenciálne a degradačné procesy. Náchylnosť na kontamináciu - čiastočná imobilizácia kont. látok do spodnej časti pôdneho profilu a podzemných vôd. Nároky na ochranu a zlepšenie pôd sú v optimálnej štruktúre osevu, nepoužívať vysoké dávky hnojív a pesticídov.

Ďalším prevládajúcim pôdnym typom nachádzajúcim sa vo východnej a západnej časti k.ú. sú pôdy dominantné pseudogleje nasýtené. Pôdy textúrne diferencované, mierne kyslé, hlboké, s obsahom humusu v A hor. často nad 2 %, na niektorých lokalitách často pozorovateľný vplyv starej inundačnej činnosti priľahlých vodných tokov. Pôdy sprievodné a lokálne tvoria čiernice glejové prekryté. Pôdny substrát sú polygenetické hliny. Využitelnosť pôd - prevažne orné pôdy na pestovanie (obilniny, kukurica, krmoviny, slnečnica) vyžadujúce si hnojenie. Medzi limitujúce faktory pôdnej úrodnosti patrí textúrna diferenciácia pôdneho profilu. Prebiehajú tu potenciálne a degradačné procesy vplyvom čiastočnej erózie, čiastočne glejové procesy a utlačanie pôd. Náchylnosť na kontamináciu - schopnosť povrchovej akumulácie kont. látok. Nároky na ochranu a zlepšenie pôd sú v optimálnej štruktúre osevu, racionálne hnojenie, prípadne i vápnenie.

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom).

Vo východnej zalesnenej časti k.ú., zasahujúceho do CHVÚ Košická kotlina, sú pôdy dominantné podzoly typické. Pôdy s eluviálnym E-horizontom a podzolovým B-horizontom pod ochrickým hor. výrazne kyslé, skeletnaté, stredne ťažké až ľahké, často svahovité, prevažne plytké až stredne hlboké. Pôdy sprievodné a lokálne litozeme a rankre. Pôdny substrát tvoria zvetraliny kremencov a terciárne sedimenty s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Pôdy vhodné ako lesné, bez hnojenia a vápnenia. Potenciálne degradačné procesy sú acidifikácia a čiastočne erózia.

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy strednej (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ).

Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP, v k.ú. Košické Ofšany medzi najkvalitnejšie pôdy sa radia tieto pôdy s kódom BPEJ: 0411002/6, 0412003//6, 0415005/5, 0511002/5, 0529202/6, 0550205/6, 0411002/6, 0415005/5 a 0550202/6 (www.podnemapy.sk).

Návrh

HD navrhujeme na reštruktúraciu za účelom zníženia ochranného pásma a výhľadovo v jeho časti intenzifikáciu nezávadnými výrobnými funkciami.

Ovocné sady navrhujeme stabilizovať a skladovo chladiarenský areál ponechať a rozvíjať vrátane linky na spracovanie ovocia.

B. Lesné hospodárstvo

Podľa Štatistického úradu SR lesné pozemky zaberajú k roku 2012 spolu 103,56 ha, čo predstavuje 11,95 % z celkovej rozlohy k. ú. obce. Prevládajú listnaté lesy s prevahou druhu dub Quercus L. sp. a dub cerový Quercus cerris L., lesný vegetačný stupeň dubovo-bukový. Svojím zložením a štruktúrou lesné porasty zodpovedajú prirodzenej lesnej vegetácii. Väčšina lesov je zaradená do kategórie lesov hospodárskych a zvyšok tvoria lesy ochranné. (Atlas krajiny 2002).

Lesy v k.ú. obce patria pod lesný celok LHC Slanec, Ruskov s vlastníkmi podielmi:

Pozemkové spoločenstvo Košické Olšany (23,86 ha), Rímsko-katolícka cirkev Košické Olšany (78,16 ha) a Želiarske spoločenstvo Košické Olšany (12,66 ha).

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

C. Ťažba, priemyselná výroba, skládovanie a remeselné živnosti

V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne dobývacie priestory ani chránené ložiskové územia. Do k.ú. zasahujú tri prieskumné územia (www.geology.sk) a to:

- Rozhanovce – podzemné termálne vody,
- Boliarov - podzemné termálne vody,
- Košická kotlina – geotermálna energia.

Priemyselná základňa nemá v obci tradíciu a ani hlboké korene. V minulosti sa ľudia prevažne živili prácou na poliach a v lesoch, ale aj remeslami, akými boli kováčstvo. Sú tu rozvinuté remeselné živnosti a výrobné služby. Firma Alles a.s., Soblahovská 2050, Trenčín je zameraná na opravu vojenskej techniky pre MNO a zamestnáva 10-15 pracovníkov. Obyvatelia dochádzajú za prácou v priemysle do Košíc.

Návrh

Oprávkarský areál Alles navrhujeme zachovať a severne od cesty I/19 navrhujeme rozsiahle plochy logistiky a skladov.

D. Komerčné služby a obchod

Komerčné služby a obchody sú lokalizované prevažne v účelových zariadeniach. Pre výhľadové potreby nebudú uvedené kapacity stačiť.

Maloobchod - v obci sú dve maloobchodné predajne s rozličným tovarom - potraviny Milk Agro (zamestnáva cca 6 zamestnancov) a Mix Rozličný tovar, ktorý je v objekte rodinného domu. Je tam dostupný predaj základných potravín, rozličného tovaru a drogerie. Sortiment predaja v obchodoch nie je dostačujúci. Za ďalším tovarom a službami musia obyvatelia dochádzať do mesta Košice. V obci sa nachádza aj predajňa čerstvých hydínových výrobkov.

Ubytovanie a stravovanie - v obci sa nachádza pohostinstvo Korzár.

Služby nevýrobné - TONY-STAV s.r.o. - zaoberá sa veľkoobchodnou a maloobchodnou činnosťou – predaj prírodného kameňa a stavív; zamestnáva 5 pracovníkov.

Služby výrobné a opravárenské:

- pohrebníctvo a kamenárstvo - zamestnáva cca 20 ľudí,
- v obci sú viacerí drobní podnikatelia – živnostníci (stolár, klampiar, oprava áut, zámočnícke práce, zemné práce, predaj bateriek a pod.).

Návrh

Na pozemkoch rodinných domov je prípustný rozvoj komerčných služieb, nerušiacej výroby a obchodu len ako doplnková funkcia. Okrem toho je ďalší prírastok komerčných služieb navrhovaný v areáli HD a v navrhovanom logisticko skladovom parku. Ponuková plocha je výhľadovo vyčlenená na juhu, pri cintoríne.

Časť domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí s predpokladanou kapacitou 50 lôžok.

E. Ostatná infraštruktúra - administratíva, verejná správa

V dvojpodlažnej budove Obecného domu sa nachádza veľká spoločenská sála, zasadačka, toalety a vybavená kuchyňa. Kapacita sály je cca 160 stoličiek. V budove sídli Obecný úrad, ktorý zamestnáva 2 administratívnych zamestnancov.

V zastavanom území obce sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Štefana Uhorského a farský úrad. Dom smútku (50 miest) s chladiacim boxom je situovaný v areáli cintorína. Oba cintoríny kapacitou a plochou vyhovujú.

Dobrovoľný hasičský zbor spadá pod OR PaZZ KEV a má 15 členov. Je zameraný na zásahovú činnosť pri požiaroch a zabezpečuje protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov. Hasičská zbrojnica vyhovuje. Najbližšia PS je v Košiciach.

Najbližšia pošta je v Rozhanovciach.

Vyššie vybavenie je v Košiciach a Rozhanovciach.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

2.7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne:

školsťo a výchova

V obci je *materská škola* s celodennou prevádzkou. MŠ je jednotriedna, ktorú navštevuje v súčasnosti cca 12 detí predškolského veku a zamestnáva 2 pedagogických a 2 nepedagogických pracovníkov. Jej zriaďovateľom je obec Košické Olšany. Budovu MŠ tvorí prízemný samostatný objekt (rodinný dom) vo vyhovujúcom technickom stave. V objekte sa nachádza prístupová chodba, šatňa, jedna trieda, ktorá slúži ako herňa a aj ako spálňa, jedáleň, kuchyňa, sociálne zariadenie a školský dvor.

Základná škola je neplno organizovaná (ročníky 1. až 4.), zriaďovateľom je obec Košické Olšany. Má tri triedy s počtom 38 žiakov (k 31.06.2013). Zamestnáva troch pedagogických pracovníkov a jedného nepedagogického zamestnanca. Druhý stupeň navštevujú žiaci v ZŠ Rozhanovce, resp. dochádzajú do mesta Košice. Mimoškolská činnosť je zameraná na aktivity blízke naturelu rómskych žiakov, nakoľko väčšina žiakov pochádza zo sociálne slabších rodín. V škole pôsobí prírodovedecký a výtvarný krúžok a krúžok šikovných rúk. Škola je v samostatnom jednopodlažnom objekte v dobrom technickom stave – zrekonštruovaná v roku 2011.

ZUŠ je Rozhanovciach i Košiciach. Stredné a vysoké školstvo je v Košiciach. Systém navrhujeme zachovať a rozvíjať. Areál ZŠ navrhujeme rozšíriť a dobudovať.

zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, lekáreň ani zariadenie soc. starostlivosti. Všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých aj deti poskytuje zdravotné stredisko v Rozhanovciach. V obci poskytuje zdravotnú starostlivosť jedenkrát do týždňa všeobecný lekár pre dospelých a pediater. Táto činnosť sa vykonáva v priestoroch budovy obecného domu. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je v krajskom meste Košice.

Systém navrhujeme zachovať. V niektorom z vykúpených RD navrhujeme Dom sociálnej starostlivosti s kapacitou cca 20 miest, spolu s klubom dôchodcov.

kultúra, osveta a cirkev

V dvojpodlažnej budove obecného domu sa nachádza veľká spoločenská sála, zasadačka, toalety a vybavená kuchyňa. Kapacita sály je cca 160 stoličiek.

V zastavanom území obce sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Štefana Uhorského a farský úrad. Vyššie vybavenie je v Košiciach a Rozhanovciach. Systém navrhujeme zachovať. V rámci rozvojovej plochy športu pri Toryse navrhujeme amfiteáter.

telovýchova a šport

V obci pôsobí Obecný futbalový klub Košické Olšany, ktorý má tri družstvá, „A“ družstvo, dorast a prípravka. Trénuje sa na domácom futbalovom ihrisku. Ďalšou športovou aktivitou je činnosť stolnotenisového klubu STO Košické Olšany a pravidelný kondičný aerobic (trénuje sa vo veľkej spoločenskej sále obecného domu).

Obec má vybudované multifunkčné ihrisko nachádzajúce sa v centre obce. Umožňuje hrať tenis, futbal a všetky loptové hry, v zime aj korčuľovanie na ľade. Vo večerných hodinách je vybavené osvetlením.

Vyššie športové vybavenie je v Košiciach.

Systém navrhujeme zachovať a rozvíjať. Areály športu navrhujeme rozšíriť a dobudovať.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č.5. Hornádska kotlina s potenciálom vlastivedným, kultúrne – historickým (pamätihodnosti obce, dejinné udalosti a pod.) a agroturistickým na regionálnej úrovni. Ten však nie je využívaný.

K.ú. obce však neponúka mimoriadne aktivity spojené s turizmom a rekreáciou, nakoľko sa tu nenachádzajú významne prvky prírodného prostredia, ani umelo vytvorené. Obec leží na regionálnej cyklotrase. Vysokú návštevnosť dosahujú Abovské folklórne slávnosti v susednej obci Rozhanovce. Prírodovednú a estetickú hodnotu má údolie Torysa a rybník na okraji záhradkárskej osady Sad.

Ani v samotnej obci nie sú rozvinuté aktivity tohto druhu. Nad záhradkárskou osadou je rybník s plážoviskami (kapacita cca 200 miest) a letnou reštauráciou – 40 stol. Po jej obnovení by bolo možné rekreačný priestor využiť na miestnu a prímestskú rekreáciu.

Významný prímestský rekreačný potenciál vytvárajú záhradkárske lokality Girady – 140-150 parciel (vlastný vodovod so zachyteným prameňom, rozvod elektrickej energie, suché WC, resp. žumpy) a Sady – 150 parciel (rozvod elektrickej energie, studne, suché WC, resp. žumpy).

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové ihrisko, prechádzkové trasy pozdĺž Torysy.

Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore Košického kraja. V dlhodobom horizonte môžeme uvažovať s pešou turistikou, resp. cykloturistikou vybudovaním miestnych a regionálnych cyklotrás a peších chodníkov.

Návrh

Obec má predpoklady byť turisticky atraktívnou. Umožňuje to jej poloha a dostupnosť uvedených širších turistických atraktivít.

Časť domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – individuálne chalupy, ale aj ubytovanie na súkromí - penzióny a pod. Tento trend predpokladáme permanentne rozvíjať s cieľom vytvorenia agroturistického sídla. Za tým účelom je nutné uchovanie pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry.

Potenciálom agroturistickým je časť objektov v HD a účelové cesty nad ním pre cykloturizmus.

Predpokladáme nárast dennej návštevnosti na celkových 250 osôb v lete a 50 v zime.

Stav rekreačných možností pre obyvateľov bude vyhovovať i perspektívne.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor (vrátane sezónnej zamestnanosti). Perspektíva bude vo využití polohy pri diaľničnej križovatke pre služby motoristom a logistické funkcie, ale aj prírodného a kultúrno-historického potenciálu v prospech poľnohospodárstva, lesohospodárstva a spracovateľského priemyslu.

Rozvoj ekonomiky obce bude vychádzať z týchto prognóz:

- stabilizácia poľnohospodárskej výroby,
- ponuka pre ľahký spracovateľský priemysel,
- rozširovanie služieb pre cyklo a agroturizmus,
- rozširovanie výrobných služieb.

2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Výstavba, prestavba a rekonštrukcia obce je rozdelená do dvoch základných etáp:

1. etapa – rok 2022,
2. etapa – rok 2030.

Prvá etapa predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce pre cca 1 340 obyvateľov. V 1. etape je navrhovaných 50 bytov v BD a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavaného územia obce podľa § 139a Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990. Zahŕňa jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry. V obci je rozšírená južne - okraj navrhovanej a jestv. plochy RD a cintorína; východne – okraj jestvujúcich a navrhovaných plôch RD a severne - okraj navrhovanej plochy logistického parku.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- diaľnica D1 a peáž rýchlostných ciest R2 a R4 – 100 od osi príľahlého jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- cesty III. triedy – v extraviláne 20 m od osi komunikácie,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 m od osi vozovky (na smerovo rozdelených cestách a miestnych komunikáciách sa tieto vzdialenosti merajú od osi príľahlej vozovky),
- letisko Košice – OP sú stanovené rozhodnutím Leteckého Úradu SR zn. 313-477-OP/2001-2116 z r. 2001. Z vyhlásených OP vyplývajú nasledovné obmedzenia:
 - Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené ochranným pásmom kužeľovej plochy (sklon 4% -1:25) s výškovým obmedzením 340 – 465 m n.m. B.p.v. Nad túto výšku je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu LÚ SR.
 - Časť terénu k.ú. už v súčasnosti presahuje výšky stanovené OP kužeľovej plochy, tzn. Tvorí leteckú prekážku. LÚ stanovuje v týchto lokalitách nasledovné výškové obmedzenia -

limitujúca výška objektov, zariadení a použitia stav. mechanizmov 12 m nad úrovňou terénu. LÚ SR je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v OP letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať ho o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané OP letiska Košice,
- vysoké 100 m a viac nad terénom,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energet. zariadenia a vysielačnice,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadiel, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje,
- zdroje pitnej vody Sady - OP I° a II°,
- cintorín – 50 m od okraja pohrebiska,
- poľnohospod. dvor – 200 m od objektov živočíšnej výroby,
- lesné pozemky – 50 m od okraja porastu,
- bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (§ 49 ods. 2 zákona č. 364/2007 Z.z. o vodách):

- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž drobných vodných tokov,
- 10 m pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov.

Podľa zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektro energetických zariadení:

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priestoroch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 15 m pri napätí 35 kV až 110 kV vrátane, od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavb, konštrukcie a skládky; vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m, vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou; uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku; vykonávať činnosti ohrozujúce elektr. vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorozynej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.).
- *Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona 251/2012) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):*
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 Mpa a menovitou svetlosťou do 350 mm.

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- evidované archeologické náleziská,
- ostatná príroda – celé územie leží v 1. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami

V súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie

stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany je prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov - potenciálne ukrytie obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Košice okolie.

Protipožiarna ochrana spadá pod OHaZZ Košice okolie so sídlom v Košiciach. Najbližšia PS je v Košiciach a Bidovciach.

MOS SR nemá v k.ú. obce požiadavky na ÚPD.

Zóny aktívneho, stabilizovaného a potenciálneho geologického zosuvu zasahujú do východnej časti katastrálneho územia. V žiadnej z nich nie je zástavba navrhovaná. Akákoľvek výstavba, či činnosť v potenciálnych zosuvných územiach je podmienená inžiniersko-geologickým posudkom a staticky primeraným zakladaním.

Rieka Torysa a ostatné toky pretekajúce k.ú. obce nemajú dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody a pre tieto toky nie je doposiaľ v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov určený rozsah inundačného územia. Inundačné územie Torysy s plošným dosahom k východnému okraju intravilánu obce je vyznačené podľa SVP a.s. Košice, ako pravdepodobná hranica územia ohrozeného povodňami po prietoku Q_{100} ročnej vody.

Ochrana pred povodňami je riešená návrhom ochrannej hrádze na západnom okraji obce, ako aj zástavbou mimo inundované územia, resp. nad hladinou Q_{100} .

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu. JV hranice katastra sa dotýka hranice Chráneného vtáčieho územia SKCHVU009 Košická kotlina, ležiaceho mimo územia Košické Olšany.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky:

1. *Rieka Torysa s prítokmi.* Prirodzene tečúci podhorský tok, bohato meandrujúci, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. Prítoky sú zväčša krátke, stekajúce len v rámci údolia rieky, mimo obce prirodzene tečúce, najmä v horných častiach s plošnými prameniskami. Okrem bezmenných potokov je to segmentu zahrnutá časť Košariského potoka. Biotopy Br6, Br7, Br8, Kr8, Lk5, Lk6, Pr2, Ls1.2, Ls1.3.

2. *Výše mosta – Majer.* Polointenzívne lúky a pasienky na úzkom výraznom hrebeni s vysokým podielom zárastu krovín a náletových drevín v južnej časti plochy, spolu s priliehlymi lesnými okrajmi a lemami, ktoré presahujú hranicu katastra. Podstatná časť lokality bude zničená pri výstavbe trasy R4. Biotopy Tr7, Kr7, Tr1, Lk1, Ls2.1.

3. *Lúka.* Polointenzívny, zanedbaný pasienok v nive Torysy. Biotopy Kr7, Lk1.

4. *Olšiansky potok.* Prirodzene tečúci, bohato meandrujúci podhorský tok s dobre vyvinutými brehovými porastmi, ktoré najmä mimo prilahlej záhradárskej osady prechádzajú lokálne až do formácií charakteru lužného lesa. Súčasťou lokality je umelá vodná nádrž, ktorá je okrem obohatenia priestoru novými biotopmi aj významným refúgiom vodných a na vodu viazaných živočíchov, najmä obojživelníkov. Biotopy Vo6, Kr8, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.3.

5. *Červorky.* Rozsiahly komplex poloprirodzených trávobylinných spoločenstiev s rôznym stupňom obhospodarovania, v mozaike s lesnými spoločenstvami a rôznorodými mimolesnými drevinovými porastmi, z ktorých časť má tiež charakter lesného porastu. V trávobylinných spoločenstvách prevažujú teplo a suchomilné druhy. Biotopy Tr7, Kr7, Tr1, Lk1, Lk3, Ls2.1.

6. *Olšiansky les.* Komplex dubových a dubovohrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa, lokálne s vtrúsenými ihličnatými drevinami. Biotopy Tr7, Kr7, Ls2.1.

7. *Kapitulský les.* Komplex dubových a dubovohrabových lesných porastov a porastov mimolesných drevín charakteru lesa, lokálne s vtrúsenými ihličnatými drevinami. Biotopy Tr7, Kr7, Ls2.1.

Územie katastra obce Košické Olšany môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý a okrajový výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra. Oráčinová časť nie je dostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami

mimolesnej drevinovej zelene a keďže ide o pomerne kompaktný blok kultúry, vhodné by bolo ich rozčlenenie z hľadiska protieróznej ochrany či zlepšenia krajinného rázu aspoň výsadbou alejí okolo jestvujúcich poľných ciest a kanálov. Túto navrhujeme aj okolo štátnych ciest III. triedy mimo obce, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov dopravy (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia). Jestvujúce pasienky sú malého rozsahu. Sú prevažne druhotné, no v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, nakoľko nepredstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre hospodárenie a využívanie krajiny platia v území obmedzenia, vyplývajúce zo zákona. V jeho zmysle na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana okrem chráneného vtáčieho územia, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa v zmysle § 6, 7, 8 zákona upravuje zásah do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu spôsobom, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť, ako aj rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov za hranicami zastavaného územia obce.

Konkrétne navrhované činnosti v území, súvisiace s poľnohospodárstvom, vyplývajú aj z ustanovenia § 7 zákona o ochrane prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, ktorá podľa ods. 1 zahŕňa reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť (invázne druhy). V zmysle ods. 4 § 7 je vlastník (správca, nájomca) povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu invázných druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu. V území sa v zmysle vyhlášky nachádzajú z invázných druhov rastlín pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), z ktorých sa pohánkovec odporúča ničiť kombináciou mechanických a chemických spôsobov a obe zlatobyle mechanickým spôsobom ničenia, najmä pastvou hovädzieho dobytky a oviec a vytrhávaním a vykopávaním jednotlivých rastlín, chemickým i kombinovaným spôsobom ničenia.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel (dokument starostlivosti o dreviny). Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Širšie dopravné vzťahy

Obec Košické Olšany leží v priestore pripravovanej mimoúrovňovej križovatky Košické Olšany Hrašovík, kde sa bude križovať navrhovaná rýchlostná cesta R2 súbeh R4 s predĺženou trasou diaľnice D1:

- Úsek diaľnice D1 v pokračovaní Budimír – Bidovce, je súčasťou multimodálny koridor TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou). Tento úsek tvorí zároveň

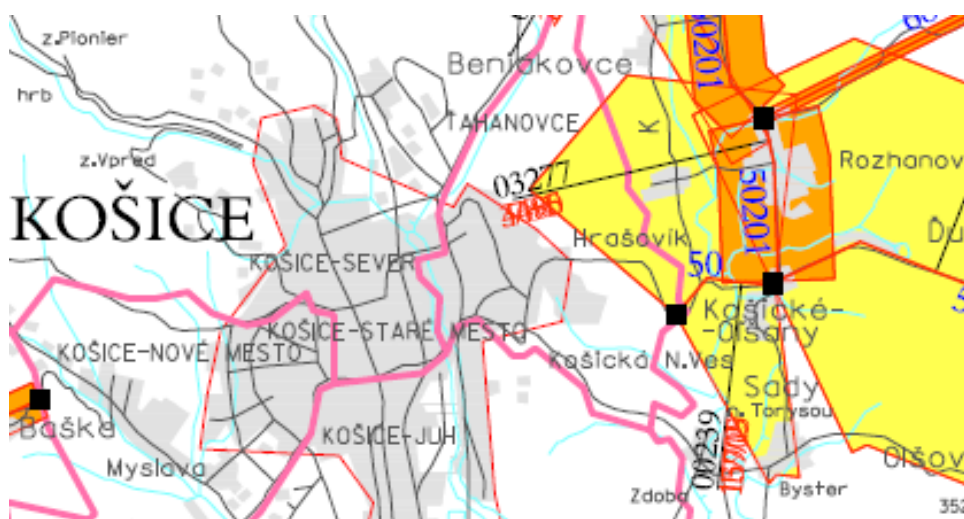
severovýchodný obchvat mesta Košice, je vedený údolím Torysy, od roku 2008 má vydané územné rozhodnutie a v r. 2015 bolo vydané na stavbu stavebné povolenie. Výstavba úseku diaľnice je zaradená do programovacieho obdobia 2014-2020. Stavba bude realizovaná v kategórii D 26,5/120. Pri obci Bidovce bude úsek napojený späť na trasu cesty medzinárodného významu I/19, E50. Po vybudovaní diaľnice D1 bude cesta I/19 plniť funkciu súběžnej cesty.

- Min. dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej MDVaRR SR) vydalo rozhodnutie, v ktorom bola dňom 1.8.2015 prečíslovaná cesta I/50 v úseku Košice – hranica s Ukrajinou na cestu I/19. Týmto usporiadaním cestnej siete dôjde k zmene označenia číslovania do 30.6.2016.
- Zo severného smeru sa riešeného územia obce Košické Olšany dotýka navrhovaná trasa východného obchvatu mesta Košice, ktorý je tvorený rýchlostnou cestou R2 v súbehu s rýchlostnou cestou R4. R2-R4 je zaradená do siete doplnkovej cestnej siete TEN-T 003, ide o severo - južný ťah v trase Miškolc - hranica MR (Milhošť) – Košice – Prešov – Kapušany – hranica PR (Vyšný Komárnik) - Rzesów. Na rýchlostný úsek R-2,R4 Šaca - Košické Olšany bolo v roku 2015 vydané právoplatné územné rozhodnutie. V plánovacom programovacom období 2014-2020 bude spracovaný na stavbu projekt pre stavebné povolenie.

Na cestu I/19 (I/50) sa v obci Košické Olšany napája stykovou križovatkou cesta III/3325 so smerom Košické Olšany – Rozhanovce – mimoúrovňová križovatka D1 pri obci Lemešany.

Na ceste I/19 (I/50) a III/3325 (III/050201) sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2010. Výpočet intenzity dopravy pre návrhový rok 2030 bol prevedený pomocou koeficientov nárastu dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty I. a III. triedy podľa TP 07/2013 Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2030. Pre VÚC Košice koef. rastu pre rok 2030 v jednotlivých sčítacích úsekoch:

- pre cesty I. triedy: ľahké vozidlá - 1,37; ťažké vozidlá - 1,35;
- pre cesty III. triedy: - 1,22; - 1,18;

Sčítanie dopravy z roku 2010 podľa celoštátneho sčítania dopravy

Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2030:

Sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%nákl. aut.
		nákl. aut.	osobné aut.	motocykle	vozidlá spolu	
I/19, 00240, Košické Olšany-Bidovce, MI	2010	2 606	12 196	34	14 836	17,5%
	2030	3 570	16 439	36	20 035	17,8%
I/19,00239, Košické Olšany – Košice,	2010	1 772	13 909	34	15 715	11,3%
	2030	2 428	18 741	36	21 205	11,45%
III/3325,03277,	2010	781	3 690	14	4 485	17,41%

<i>Sčítací úsek</i>	<i>rok</i>	<i>skutočné vozidlá / 24 hod</i>				<i>%nákl.</i>
Košické Olšany-Rozhanovce	2030	883	4265	15	5 163	17,1%

Celková intenzita dopravy je na ceste I/19 pomerne vysoká. Tranzitná doprava v obci predstavuje značné percento dopravy, nakoľko ide o hlavnú dopravnú európsku trasu na Ukrajinu a zároveň ide o vzrastajúci hospodársky význam mesta Košice pri tradičnej väzbe na územie generujúce pracovné sily, s dochádzkou do Košíc a výrobných činností pre Košice v atraktívnom dopravnom koridore zo smeru Michalovce.

Pre odklon tranzitnej dopravy mimo zastavané územie obce Košické Olšany, je potrebné urýchliť výstavbu trasy diaľnice D1.

Vzhľadom na to, že úsek diaľnice D 1 bude spoplatnený, je predpoklad, že aj po prerozdelení dopravy medzi D 1 a I/19 zostane intenzita dopravy na I/19 vysoká.

B. Komunikačná sieť

Cestná doprava

Severnou polohou zastavaného územia obce Košické Olšany je vedená trasa cesty I/19 (I/50), ktorá v zastavanom území obce plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1. V celom prejazdnom úseku obcou je komunikácia vybudovaná so šírkou vozovky je 13,0 m (jazdné pruhy 2x3,5 m + vodiace pruhy 2x0,5 m + krajnice 2x2,5 m), čo v zmysle STN 73 6110 zodpovedá kategórii MZ 14,0/50. Zastavané územie obce sa rozprestiera v značnej miere v južnej polohe cesty I/19 a na cestu I/19 je napojené komunikačnou sieťou v jednom napojovacom bode do štvorramennej križovatky - cesta I/19 x cesta III/3325 x miestna komunikácia. Pozdĺž cesty I/19 nie sú vybudované samostatné chodníky pre peších, čo považujeme za závažnú líniovú dopravnú závalu. Odvodnenie cesty je do otvorených odvodňovacích rigolov.

V období spracovávaní návrhu ÚPN bola ukončená rekonštrukcia cesty I/19 v plnom profile komunikácie v šírke 13,0 m. V priestore križovatky cesty I/19 s cestou III/3325 a miestnou komunikáciou boli na ceste I/19:

- vodorovným dopravným značením vyznačené samostatné ľavé odbočovacie pruhy,
- vyznačené zastavovacie pruhy pre zastavovanie spojov SAD mimo jazdných pruhov komunikácie,
- zrekonštruované chodníky pre peších a nástupných plôch pre spojenie obojstrannej zastávky SAD s vyznačením pešieho priechodu cez cestu I/19.

Mimo zastavaného územia obce je cesta I/19 vybudovaná kategórie C 11,5/70, čo bude vyhovujúca kategória aj pre návrhové obdobie nakoľko bude zrealizovaná plánovaná výstavba úseku D1 Budimír-Bidovce.

V priestore autobusových zastávok je na cestu I/19 napojená v štvorramennej križovatke cesta III/3325 so smerom Rozhanovce – Košické Olšany. Tento smer napojenia severných obcí na cestu I/19 je silne dopravne zaťažený a v čase špičkových dopravných intenzít je výjazd z cesty III/3325 do smeru zastavaného územia obce Košické Olšany značne obmedzovaný kolónami vozidiel na ceste I/19. Intenzívne je využívaný prejazd križovatkou Rozhanovce – zastavané územie obcou Koš. Olšany miestnymi komunikáciami do smeru Sady nad Torysou. Trasa je využívaná ako skrátenie jazdnej dráhy do mesta Košice – ide o obchádzku Košickej Novej Vsi s priamym napojením na cestu I/19 v meste Košice.

Cesta III/3325 v zastavanom území obce plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 a je vybudovaná kategórie MZ 7,5/50. Pozdĺž komunikácie nie sú vybudované chodníky pre peších, odvodnenie cesty je do otvorených odvodňovacích rigolov. V extravilánovom úseku radíme cestu III. triedy do kategórie C 7,5/50.

Cez kataster obce Košické Olšany prechádza nezastavaným územím obce cesta III/3324 (III/050200) ktorá sa napája na cestu I/19 a sprístupňuje obec Hrašovík. Cesta je vybudovaná so šírkou vozovky cca. 5,5 m, bez krajníc. Vozovka je v zlom technickom stave. Cesta zodpovedá kategórii C 6,5/50, čo pri miestnom význame tejto cesty je postačujúca kategória.

Návrh

- pre odklonenie tranzitnej dopravy a zníženie intenzity dopravy v zastavanom území obce je potrebná výstavba stavebne pripravenej diaľnice D1 v úseku Budimír – Bidovce

s mimoúrovňovými križovatkami – rýchlostná cesta, R2, I/19, D1 pri obci Hrašovík a I/19, D1 pri obci Bidovce,

- cesta I/19, bude po vybudovaní D1 plniť funkciu súbežnej cesty k D1, ale naďalej bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1 a bude vyhovujúca jej kategória MZ 14/50,
- pozdĺž cesty I/19 navrhujeme v zastavanom území obce obojstranne vybudovať pešie chodníky min. šírky 2,0 m,
- cesta III/3325, bude aj v návrhovom období v obci plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 a bude vyhovovať jej kategória MZ 7,5/50,
- pozdĺž cesty III. triedy navrhujeme obojstranne zrealizovať chodník pre peších min. voľnej šírky 1,5 m.

Miestne obslužné komunikácie

Miestne obslužné a prístupové komunikácie zabezpečujú obslužnú funkciu s priamou obsluhou príslušného územia najmä v obytnej zástavbe obce.

Nakoľko cesta I/19 prechádza severným okrajom obce, ťažisko zástavby obce až na malé územie na severovýchodnom okraji, nie je v priamom kontakte s touto cestou a ťažisková zástavba obce je pripojená na cestu I/19 len v jednom napojovacom bode miestnou komunikáciou v križovatke I/19 s III/3325. Severná časť zastavaného územia za cestou I/19 je obsluhovaná priamo cestou III/3325. Všetky obslužné komunikácie v obci zaraďujeme do funkčnej triedy C2, C3 v kategóriách dvojpruhových, obojsmerných miestnych komunikácií MO 8,0/40, MO 7,0/40, MO 6,5/30, MO 6,0/30, MOK 7,0/30, MOK 6,5/30. Pozdĺž miestnych komunikácií sú vybudované čiastočne jednostranné chodníky pre peších a obojstranne hlboké otvorené odvodňovacie rigoly. V priestore križovatky miestnych komunikácií pri kostole sv. Františka Uhorského sú pešie chodníky a pešie priestranstvá a hlboké otvorené odvodňovacie rigoly oddelené od vozovky komunikácie zábradliami.

Návrh

- okruh miestnej komunikácie v trase: križovatka I/19 – Obecný úrad-MŠ-cintorín-OLšanka spol.s.r.o.- kostol, navrhujeme zaradiť do kategórie obslužných osí miestnych útvarov C1, a pre možnosť obsluhy zastavaného územia verejnou osobnou dopravou (linka SAD) navrhujeme prestavbu cesty v úseku od MŠ na kategóriu MO 7,5/40. V úseku nedostatočného uličného priestoru pri areáli ZŠ navrhujeme komunikáciu zjednosmerniť,
- v pokračovaní navrhovaného okružného úseku C1 do smeru Sady nad Torysou od cintorína vedie južným smerom spojovacia komunikácia, ktorá nie je vhodná na tranzitnú dopravu obcou Košické Olšany. Dopravným značením odporúčame vylúčiť tranzitnú dopravu zastavaným územím obce,
- ostatné miestne komunikácie budú aj v návrhovom období radené do funkčných tried C2 a C3 s prestavbou na min kategóriu MO 6,0/50 – ide v zmysle STN 73 6110 oprava O1 o obojsmerné komunikácie so šírkou jedného jazdného pruhu 2,5 m,
- pozdĺž navrhovanej funkčnej triedy C1 navrhujeme v celom úseku dobudovať jednostranný chodník pre peších min. šírky 1,5 m,
- v lokalitách novej zástavby rodinných domov navrhujeme výstavbu obslužných komunikácií funkčnej triedy C2, slepo ukončených ulíc C3 v kategórii MO 6,0/50 – v zmysle STN 73 6110 oprava O1,
- v nových lokalitách výstavby je potrebné ponechať uličný priestor min. šírky 10,0m pre vedenie jednostranného chodníka pre peších min. šírky 1,5m, vozovku cesty šírky 5,0m (podľa O1) a jednostranného pásu zelene pre vedenie otvoreného odvodňovacieho rigola a uloženie podzemných inžinierskych sietí,
- v lokalite ponukových plôch pre nezávadnú priemyselnú výrobu, či logistiku, situovanú v severnej polohe obce navrhujeme budovať komunikácie kategórie MO 7,5/40, pre funkčnú triedu C2, potrebnú pre pohyb nákladnej dopravy, s min jednostrannými chodníkmi pre peších š. 1,5 m.

Účelové komunikácie

Okrem vyššie popísanej vyhovujúcej účelovej komunikácie do obce Sady nad Torysou v katastri obce sú v prevádzke dopravne sprístupňujúce a obsluhované záhradkárske osady s aj funkciou bývania:

- na západnom okraji katastra osada Girady prístupná z cesty I/50 pomocou cca. 610 m dlhý obojsmernej, jednopruhovej účelovej komunikácie šírky 3,5 m s asfaltovým krytom vo vlastníctve majiteľov záhradkárskej osady. Komunikácia nie je vybavená výhybňami a odvodnením vozovky a má charakter provizória. Napojenie na I/50 v priestore zastávky

nevyhovuje. Vlastné územie záhradkárskej osady je oplotené a vnútorné komunikácie sú z hľadiska STN 7306110 nevyhovujúce, niektoré úseky nebezpečné pre pohyb vozidiel.

- na severnom okraji katastra záhradkarská osada Sady je v dvoch bodoch priamo prístupná z cesty I/50 v nevyhovujúcich stykových križovatkách. Vnútorné komunikácie sú z hľadiska STN 7306110 nevyhovujúce.

Polné cesty

Polné cesty naväzujú na miestne komunikácie resp. na cestu I/19 a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0 m slúžiacie hospodárskym účelom. Tieto cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú zásadný význam v dopravnom systéme obce.

Lesné cesty

Tieto cesty sú zrealizované podľa príslušných noriem a nemajú zásadný význam v dopravnom systéme obce.

Systém navrhujeme zachovať

C. Parkovacie a odstavné plochy

V obci sú vybudované tieto plochy pre statickú dopravu:

- pri cintoríne s kapacitou 5 stojísk,
- pri OcÚ s kapacitou 3 stojiská,
- pri pohostinstve 2 stojiská,
- pri futbalovom ihrisku 20 státí

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti v obci nie sú zriadené, vozidlá parkujú pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garáže podľa potreby na vlastných pozemkoch a na krátkodobé parkovanie využívajú uličný priestor pred oplotením pozemkov rodinných domov. Pozdĺžne parkovanie aj v lokalitách rodinnej zástavby je prekážkou pešieho pohybu a značených cyklotrás. Taktiež dochádza k devastácii zelene.

Návrh

Nároky na statickú dopravu boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5.

Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

Funkčné využitie	kapacita/merná jednotka	návrh
V centre obce pri kostole a pre potreby domu smútku navrhujeme vybudovať parkovaciu plochu o kapacite:		
plocha cintorína 10 0000 m ²	500 m ² /1 státie	20 státí
cintorín v južnej polohe obce 5 400 m ²	500 m ² /1 státie	10 státí
kultúrny dom + Obecný úrad – 160 stol.4 návšt/1státie		
s použitím redukčných koeficientov územnej polohy		
a del'by dopravnej práce		25 státí.

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, ponukových plôch pre nezávadnú priemyselnú výrobu, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 podľa zmeny Z2, na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

Pre potreby výstavby rodinných domov je potrebné dodržiavať ukazovateľ STN 73 6110/Z2, kde pre každý rodinný dom je potrebné na pozemku investora zalizovať výstavbu dvoch parkovacích či garážových státí.

D. Ostatná doprava

Pešia doprava

Najnepriaznivejšia situácia pre peší pohyb je pozdĺž cesty I/19, kde je najväčšia intenzita motorovej a pešej dopravy a najmä priečny peší pohyb v priestore zastávok SAD a nadväzujúcej priesečnej križovatky. Neusmernený pohyb peších po oboch stranách cesty I/19 a III/3325 sa tak

realizuje prakticky v tesnom kontakte s jazdnými pruhmi. Veľmi nepriaznivý stav je najmä pri prechádzaní zo severnej časti obce k objektom občianskej vybavenosti, žiakov do školy a pod.. Obslužné komunikácie v obci sú na cca 60% vybavené jednostrannými chodníkmi.

Návrh

- pozdĺž frekventovanej cesty I/19 navrhujeme v zastavanom území obce obojstranne zrealizovať peší chodník šírky min. 2,0 m,
- pozdĺž cesty III/3325 so smerom Rozhanovce navrhujeme obojstranne zrealizovať chodník pre peších k zastávkam SAD
- existujúce a navrhované lokality bývania navrhujeme prepojiť systémom peších ťahov bezkolízne s prepojením s plochami aktivít, občianskej vybavenosti, plochami športu a oddychu a zastávkami SAD
- lokality ponukových plôch pre rozvoj nezávadnej priemyselnej výroby navrhujeme bezkolízne prepojiť so zastávkami SAD a s bývaním na južnej strane od cesty I/19,
- v nových lokalitách IBV navrhujeme pozdĺž obslužných komunikácií zrealizovať min. jednostranne pešie chodníky šírky min. 2,0 m

Cyklistická doprava

Obec leží na regionálnej cyklotrase. Cyklistická doprava v rámci obce (dochádzka za prácou, do školy) je nepodstatná a nemá vplyv na dopravný režim v obci.

Navrhujeme združiť peší a cyklist. pohyb do spoločného systému. Systém bude vyhovovať aj výhľadovo.

Železničná doprava

Cez obec ani cez jej kataster neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Košice.

Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko, ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Do k.ú. zasahuje OP letiska Košice a Rozhanovce.

Autobusová doprava

Autobusová doprava je zastúpená autobusmi spoločnosti EUROBUS a.s.. V katastri obce je na ceste I/19 zrealizovaná obojstranná zastávka v križovatke ciest I/19 x III/3325 x miestna komunikácia obce. Na zastávkach sú obojstranne zriadené samostatné zastavovacie pruhy mimo jazdných pruhov cesty I/19 na úkor zastavovacích pruhov komunikácie a čakacie priestory pre cestujúcich, s murovanými prístreškami pre cestujúcich.

Cez obec prechádzajú a zastavujú všetky spoje smerujúce z Košíc východným smerom (Michalovce, Vyšné Nemecké) a ktoré sa potom postupne rozvetvujú do severných smerov (Rozhanovce, Bidovce, Vranov, Humenné, Snina, Sobrance...) a južných smerov (Ďurkov, Trebišov). V bežnom pracovnom dni (okrem letných prázdnin) tak prechádza obcou v smere Košice 69 spojov, z toho v špičkovej relácii 6,00-8,00 je to 21 spojov. V smere Michalovce a Rozhanovce prechádza cez obec 72 spojov.

Návrh

- situovanie existujúcich autobusových zastávok SAD na ceste I/19 je nevyhovujúce, nakoľko pešia dostupnosť z lokalít bývania v južnej polohe obce presahuje vzdialenosť 500m, čo nie je v súlade s STN 73 6110. Odporúčame zavedenie linky SAD v jednosmernom pohybe spojov SAD po navrhovanej úprave okruhu miestnej komunikácie funkčnej triedy C1,
- nástupné/výstupné zastávky na okruhu C1 navrhujeme vybaviť zhromažďovacím priestorom pre cestujúcich. Keďže ide o nízku intenzitu dopravy na okruhu C1, odporúčame zastavovanie spojov SAD na jazdnom pruhu komunikácie, podmienkou je však zrušenie možnosti parkovania vozidiel na tejto komunikácii.

E. Dopravné zariadenia

Najbližšie ČSPH a opravárenské kapacity sú v Košiciach (5,5 km) .

F. Hluk z cestnej dopravy

Výpočet hluku z cestnej motorovej dopravy na ceste I/19 a III/3325 v obci Košické Olšany je

spracovaný pre návrhový rok 2030 pre zloženie dopravného prúdu pre cesty I. a III. tr. a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol spracovaný v miere podrobnosti pre ÚPN-Z. Výpočet hluku predstavuje hladinu hluku bez redukcií možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Sčítací úsek, číslo úseku	n sk.v/h	podiel NA %	Faktofy F3 = 1,0	Veličina X	Zákl. hlad. L _{aeq} (dBA)	hlad.dB v (m)		
						70dB	65dB	60dB
I/19, 00240, Košické Olšany- Bidovce, MI	1202	17,8%	F1=1,99 F2=1,22	2 931	74,7	24,5	72,7	191,5
I/19,00239, Košické Olšany– Košice,	1274	11,5%	F1=1,55 F2=1,22	2 401	73,8	20,0	60,9	163,5
III/3325,0327 7, Košické Olšany- Rozhanovce	318	17,1%	F1=1,97 F2=1,22	764	68,8		20,0	61,3

Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Je predpoklad, že táto hladina hluku bude v roku 2030 dosiahnutá vo vzdialenosti 191,5 m od osi cesty I/19 a 61,3m od osi cesty III. triedy.

Z výpočtu vyplýva, že v súčasnosti je obytná zástavba pozdĺž cesty I/19 a III/3325 v pásme s prekročenou najvyššou prípustnou hodnotou hluku od automobilovej dopravy a v tomto pásme nie je vhodné navrhovať nové objekty na bývanie alebo iné objekty, ktoré by boli obťažované nadmerným hlukom.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný samostatný vodovod, ktorého majiteľom aj prevádzkovateľom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., závod Košice.

Zdrojom pitnej vody sú pramene s výdatnosťou $Q_p = 1,55 \text{ l/s} + 1,19 \text{ l/s}$ vo vzdialenosti: prvý prameň 2 565 m od vodojemu a druhý o 625 m ďalej nad Olšanským jazerom. Pramene sa nachádzajú na katastri obce Rozhanovce, ako aj ich doplnkový zdroj - prameň slúžiaci pre sadovníctvo.

Prívodné potrubie od prameňov je oceľové profilu DN100 a DN 90 (spolu 3 180 m) privádza vodu do vodojemu s obsahom 150 m³. Vodojem je umiestnený na svahu v obci nad cintorínom na kóte 230 m n. m.

Tlakové pomery

Kóta dna vodojemu	230 m n.m.
Kóta maximálnej hladiny vody	234 m n.m.
Kóty terénu zástavby v obci - najvyššie	212 m n.m.
	<u>- najnižšie 190 m n.m.</u>
Rozdiely kót	22 – 44 m

Rozdiely kót – hydrostatický tlak 22 – 44 m vodného stĺpca vyhovuje podmienkam normy pre gravitačné zásobovanie spotrebiska (obce) v jednom tlakovom pásme.

Spôsob zásobovania

Zásobovacie potrubie PVC DN 160 privádza vodu z vodojemu do obce pred kostol, kde sa rozvetvuje do všetkých ulíc. Uličné vodovodné potrubie je oceľové DN 100, prechádza všetkými ulicami a vytvára celo obecnú rozvodnú sieť. Sieť umožňuje napojenie každého domu na uličné potrubie priamo domovou prípojkou. Odber vody je cez vodomer každého odberateľa.

Rozvodná sieť je vybavená proti požiarňmi hydrantmi, ktoré sa využívajú aj na odkalovanie a odvzdušňovanie potrubných úsekov.

Pripojenosť obyvateľstva na vodovod

Podľa posledného celoštátneho sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 je na obecný vodovod pripojených 203 bytov. Z celkového počtu 262 trvale obývaných bytov doteraz 59 bytov nie je napojených na verejný vodovod a využívajú vlastné studne. Z celkového počtu 1 216 obyvateľov obce vodu z vodovodu užíva 1 087 ľudí čo je 89 %.

Doterajší vývoj spotreby pitnej vody v obci podľa údajov VVS a.s. Košice.

Košické Oľšany	r.2000	r.2005	r.2012
Počet obyvateľov v obci	1 067	1 154	1 216
Počet obyvateľov napojených na vodovod	980	1 020	1 087
Voda fakturovaná /tis.m ³ /	42	24	27
Z toho: domácnosť	40	22	26
poľnohospodárstvo	0	0	0
priemysel	1	1	1
ostatné	1	1	0
pripojky			203

Tabuľka vykazuje značný pokles niekdajšej spotreby pitnej vody v súčasnosti. Ročná spotreba vody v r. 2000 v množstve 42 000 m³ (1,5 l/s) klesla v súčasnosti na množstvo 27 000 m³ (0,9 l/s). Ročná spotreba domácnosti klesla od r.2000 zo 40 000 na 26 000 m³ a denná spotreba na jedného obyv. zo 127 l na 65 l/osobu a deň. Obyvatelia obmedzujú odber vody z vodovodu úmerne rastu jej ceny. Zistené vzťahy a tendencie:

- u dodávateľov – pokračujúci trend zvyšovania ceny vody pre jej vysoké straty,
- u odberateľov vytrvalý trend úspornosti znižovaním odberov vody z vodovodu,
- u obyvateľstva tendencia využívania úžitkovej vody zo studní najmä do splachovačov WC.

Vykázaný trend úspornosti vo výrobe a spotrebe pitnej vody možno predpokladať aj pri plánovaní výstavby a potreby pitnej vody pre obce Košické Oľšany v budúcich rokoch.

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva z 1 211 na 1 460, teda nárast o 249 obyvateľov k roku 2030. Potreba pitnej vody pre 385 budúcich obyvateľov znamená prírastok k doterajšej spotrebe vody v obci.

Objem prírastku sa vypočíta podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006, ktorá stanovuje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň. Vyhláška umožňuje znížiť vypočítanú potrebu vody o 25 % ak sú v každom dome osadené vodomery.

Celková potreba pitnej vody k roku 2030:

Celková potreba spolu $Q_p = 1\,460 \times (135+15) \times 0,75 = 164\,250 \text{ l/deň} = 164,2 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,9 \text{ l/s}$,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 164,2 \times 1,6 = 262 \text{ m}^3/\text{deň} = 3,0 \text{ l/s}$,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 3,0 \times 1,8 = 5,47 \text{ l/s}$.

Posúdenie terajších kapacít vodovodu:

- Zdroje vody s výdatnosťou 2,74 l/s potrebu $Q_m = 3,0 \text{ l/s}$ nepokryjú, preto je potrebné pre normovú spotrebu zabezpečiť doplnkový vodárenský zdroj,
- Vodojem 150 m³ potrebu $Q_m = 262 \text{ m}^3/\text{deň}$ normovú potrebu nepokryje, preto navrhujeme jeho rozšírenie o 100 m³,
- Zásobovacie potrubie DN 100 zabezpečí $Q_h = 5,47 \text{ l/s}$ s rezervou.

Vypočítané budúce potreby zdroja vody, akumulácie, priemerné q_p a maximálne q_m sú neúmerne vysoké oproti skutočným odberom obyvateľstva.

Doterajší rozvoj výroby a spotreby vody a jej reálny vývoj k roku 2 030

Košické Oľšany	r.2013	r.2014		r.2030
Počet obyvateľov v obci	1 243	1 257		1 460

Počet obyvateľov napojených na vodovod	1 167	1 166		1 300
Voda vyrobená tis.m ³	46 060	67 570	159 l/os/deň	70 000
Voda fakturovaná /tis.m ³ /	24 461	28 141		32 000
Z toho: domácnosť	23 562	26 685		30 000
poľnohospodárstvo	0	0		0
priemysel	0	0		0
ostatné	1,390	1,456		2,000
Voda nefakturovaná	21 000 (45%)	39 420 (58%)		38 000 (54%)
prípojky	291	291		

Doterajší rozvoj značí 67 570 m³/rok vyrobenej vody čo je 185 123 l/deň = 2,1 l/s. Budúci vývoj predpokladá 70 000 m³/rok vyrobenej vody čo bude 191 780 l/deň = 2,2 l/s

Potrebu 2,1 – 2,2 l/s vyrobenej vody zdroje – pramene zabezpečujú ako doteraz, tak aj do roku 2 030.

Tabuľka ukazuje na nízke množstvo spotreby vody u obyvateľstva a vysoké straty vyrobenej vody aj v roku 2030, ak sa vodovod nebude rekonštruovať.

Nízku spotrebu obyvateľstva možno riešiť znižovaním ceny vody z vodovodu.

Vysoké straty vyrobenej vody možno riešiť rekonštrukciou najhorších úsekov potrubia.

Návrh napojenia novej zástavby do vodovodnej siete k roku 2030

Zásobovanie vodou nových domov a budov k roku 2030 si vyžiada rozšírenie rozvodnej siete do lokalít novej zástavby.

<i>Lokalita</i>	<i>Počet</i>	<i>Návrh riešenia napojenia</i>
Lokalita Za kostolom	30 RD	Vybudovať uličné vodovody predĺžením jestvujúceho vodovodu
Lokalita Pod bytovkami	13 RD	Vybudovať uličné vodovody predĺžením jestvujúceho vodovodu
Lokalita Pod družstvom	17 RD	Vybudovať uličné vodovody predĺžením jestvujúceho vodovodu
Lokalita Pri cintoríne (Nižný Olčvár)	23 RD	Vybudovať uličné vodovody predĺžením jestvujúceho vodovodu
Lokalita Pri cintoríne (Vyšný Olčvár)	3 RD	Vybudovať uličné vodovody predĺžením jestvujúceho vodovodu

Ostatné navrhované RD v počte 15 budú napojené na jestvujúce rozvody vodovodu. Návrhy riešenia napojenia nových lokalít zástavby sú vyznačené na výkrese č.4.

Zákon 442/2002 Zb. vymedzuje pásmo ochrany pre vodovodné potrubie do priemeru 500 mm 1,5 m obojstranne od kraja potrubia. V prípade rozhodnutia OÚŽP je možné zredukovať ochranné pásmo na 1 m.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody dažďové z územia obce, zo striech, dvorov, komunikácii a priláhlého terénu odtekajú priekopami a jarkami do miestneho potoka.

Odpadové vody z domácnosti – splašky sú akumulované v prídomyých žumpách, kde vyhnívajú a po čase ich vyváža špeciálna služba VVS, závod Košice. V obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia.

Hygienická vybavenosť obce bola zisťovaná pri celoštátnych sčítaniach obyvateľstva, domov a bytov aj v Košických Olšanoch s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2011
Počet bytov v obci	266 domov	284 domov
Z toho trvale obývaných	239 domov	253 domov

Septik (žumpa)	186 domov	200 domov
Splachovací záchod	81 domov	195 domov
Kúpeľňa, sprcha	219 domov	233 domov

Výsledky sčítania ukazujú, že v roku 2001 žumpu v obci nemalo 53 trvale obývaných domov a v roku 2011 ich stále nemalo 53 domov. Kúpeľňu alebo sprchu nemalo 20 domov aj v roku 2011.

Hygienická vybavenosť v obci stagnuje na rovnakej úrovni, zlepšenie nastane až vybudovaním kanalizácie a čistiarne odpadových vôd – ČOV.

Návrh

Bilancia odpadových vôd k roku 2030

Územný plán navrhuje vývoj počtu obyvateľstva z 1 211 na 1 460, teda nárast o 249 obyvateľov k roku 2030. Potreba pitnej vody pre 385 budúcich obyvateľov znamená prírastok k doterajšej spotrebe vody v obci.

Celkové množstvo splaškových odpadových vôd v r. 2030 vypočítané podľa STN 75 6101.

Potreba vody je prevzatá z časti zásobovanie vodou.

Priemerný denný prietok splaškových vôd:

$$Q_p = Q_{24} = 1,9 \text{ l/s}$$

Najväčší prietok splaškových vôd:

$$Q_{h \max} = k_{h \max} \times Q_{24} = 3,0 \times 1,9 = 5,7 \text{ l/s}$$

Najmenší prietok splaškových vôd:

$$Q_{h \min} = k_{h \min} \times Q_{24} = 0,6 \times 1,9 = 1,14 \text{ l/s}$$

Vypočítaný rozsah odpadových vôd obsahuje aj splašky z OV.

Navrhujeme celoobecnú splaškovú kanalizáciu gravitačnú, ktorá bude zaústená výtlačným potrubím do kanaliz. systému v Rozhanovciach a jeho ČOV. Za tým účelom bude ČOV rozšírená o 1 500 EO.

Reálne množstvo splaškových vôd podľa fakturácii pitnej vody

Košické Olšany	2014	2030	poznámka
Počet obyvateľov	1 257	1 460	
Z toho napojených	1 166	1 300	
Voda fakturovaná m ³ /rok	28 141	32 000	Splaškové vody
Balastné vody	50 %	30 %	

Reálne plánované ročné množstvo splaškov

Spotreba pitnej vody $Q_{ro\check{c}} = 32\,000 \text{ m}^3 = 87\,700 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,0 \text{ l/s}$

Balastné vody 30 % $9\,600 \text{ m}^3 = 26\,300 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,3 \text{ l/s}$

$Q_{ro\check{c}} = 41\,600 \text{ m}^3/\text{rok} = 114\,000 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,3 \text{ l/s}$

$Q_{\max} = Q_d \times k_d = 114\,000 \times 2,0 = 2,6 \text{ l/s}$

Projektovaná kapacita ČOV Rozhanovce $Q_d = 7,1 \text{ l/s}$

$Q_{d\max} = 9,6 \text{ l/s}$

Návrh kanalizačnej siete je zobrazený na výkrese č.4.

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Košické Olšany leží v základnom povodí vodohospodárskych významného toku Torysa, ktoré je súčasťou hlavného povodia rieky Hornád, do ktorého ústi pri obci Ždaňa.

Na severnom rozhraní katastrálnych území obcí Rozhanovce a Košické Olšany v hydrologickom poradí č. 4-12-04-150 preteká drobný vodný tok Olšanský potok. Potok je málo vodnatý. Tečie po celý rok vďaka Olšanskému jazierku vytvorenému z okolitých prameňov rozšírenom koryte potoka na severnej hranici katastra obce. Voda v potoku tečie v kľukatom prirodzene vymytenom koryte a ústi do Torysy na západnom okraji územia obce.

Celým západným územím preteká vodohospodársky významný tok Torysa. Tečie meandrami v prirodzene vymytenom hlbokom koryte. Brehy koryta sú spevnené koreňmi olšového porastu. Tok pri veľkých vodách inunduje až k západnému okraju intravilánu obce.

Intravilánom obce preteká drobný vodný tok č. 039 – Orechový potok s prítokom v hydrologickom poradí č. 4-32-04-152. Potok vzniká pred juhovýchodným svahom, preteká prístupnými priekopami pozdĺž ulíc do Torysy. Priekopy sa v súčasnosti upravujú a spevňujú ako koryto toku.

Uvedené vodné toky nemajú dostatočnú kapacitu na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody. Inundačné územie Torysy s plošným dosahom k východnému okraju intravilánu obce je vyznačené podľa SVP a.s. Košice, ako pravdepodobná hranica územia ohrozeného povodňami po prietoku Q_{100} ročnej vody.

Všeobecné požiadavky podľa zákonov o vodných tokoch v ÚPN obce:

- obmedzenia výstavby v inundačnom území (zákon č. 7/2010 Z.z.),
- ponechať pozdĺž Torysy 10 m a na ostatných tokoch 5 m voľný manipulačný pás pozemku (zákon č. 364/2004 Z.z.),
- zadržovacie opatrenia na dažďové vody a zamedzenie zhoršeniu kvality vôd v recipiente (zákon č. 364/2001 Z.z.),
- opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok (§ 9 MV SR č. 269/2010 Z.z.).

Všetky zákonné požiadavky sú v ÚPN zohľadnené.

Hydromeliorácie

V katastrálnom území Košické Olšany sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- záchytný kanál krytý (evid. č. 5404 067 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1964, o celkovej dĺžke 0,4 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Vajkovce“
- záchytná priekopa cestná (evid. č. 5404 199 005), ktorá bola vybudovaná v roku 1986, o celkovej dĺžke 0,12 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Kráľovce“
- Záchytná priekopa Pintečka (evid. č. 5404 199 006), ktorá bola vybudovaná v roku 1986, o celkovej dĺžke 0,630 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Kráľovce“

Uvedené kanály sú orientačne vyznačené na situácii širších vzťahov ÚPN-O.

Návrh

Ochrana pred povodňami je riešená návrhom ochrannej hrádze na západnom okraji obce, ako aj zástavbou mimo inundované územia, resp. nad hladinou Q_{100} .

Do doby určenia inundačného územia sa vychádza z podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, za čo považujeme aj informácie o povodniach v minulých rokoch.

V inundačnom území je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami zakázané umiestňovať okrem iného aj bytové budovy, nebytové budovy, stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré by mohla voda počas povodne poškodiť alebo odplaviť. Vzhľadom k tomu, že na vodných tokoch v k.ú. hore obce Kurima nebolo doposiaľ orgánom štátnej správy vyhlásené inundačné územie v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov, do doby jeho vyhlásenia sa vychádza z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, za ktorú je možné považovať územie zaplavené v minulých rokoch.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím obce Košické Olšany prechádzajú nasledovne vysokonapäťové VN vedenia:

- 22 kV vedenie č. 206 Košice – Prešov,
- 22 kV vedenie č. 251 Košice – Prešov,
- 22 kV prípojok k trafostaniciam.

Vedenia sú zakreslené v územnom pláne obce vrátane ochranných pásiem zaberajúcich pásy územia ako trvalé bremeno verejnoprospešných objektov na pozemkoch vlastníkov v katastri obce.

Obec je napojená na vonkajšie 22 kV vedenie č. 251 a z VN vedenia č. 206 napájaných zo 110/22 kV ES Košice – Východ s možnosťou zásobovania z ES Prešov.

Distribúciu elektrickej energie na katastrálnom území obce zabezpečuje 7 trafostaníc, z ktorých 3 TS pre obec, 2 pre záhradkárske lokality, 1 TS pre PD a 1 TS pre Galafruit a.s.

Údaje trafostaníc

<i>Označenie</i>	<i>Názov - miesto</i>	<i>Druh, typ</i>	<i>Výkon (kVA)</i>	<i>Záťaž (kVA - %)</i>
TS 1	pri rómskej osade	2,5 stĺpová	250	80%
TS 2	pri mlyne	4 stĺpová	100	50%
TS 3	pri č.d. 144	2,5 stĺpová	250	70%
TS 4	Pri jazere Girady 2	mrežová	100	50%
TS 5	Pri osade Girady 1	2,5 stĺpová	100	30%
TS 6	Areál PD	2,5 stĺpová	250	20%
TS 7	Galafruit	2 stĺpová	250	

Posúdenie primeranosti celkového inštalovaného výkonu trafostaníc dodávajúcich elektrinu obyvateľstvu a maloodberateľom v obci vo výkone spolu 600 kVA. Obec je plynofikovaná. V obci je 262 bytov a domov.

Elektrizačné smernica SEZ č. 2/82 určuje pre plynofikované obce do 5000 obyvateľov ako postačujúci špecifický výkon na 1 byt = 1,5 kVA.

Podiel inštalovaného výkonu 600 kVA na 262 bytov v obci dáva 2,3 kVA /byt.

Porovnanie podielových výkonov ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje o čom svedčia aj údaje o zaťažení jednotlivých trafostaníc.

Stav rozvodnej siete v obci

Rozvody NN v obci sú realizované vonkajším vedením na betónových podporných bodoch. Vodiče sú z lán AES 4x120, 3x70+50 AlFe6, 3x50+35 AlFe6 a vedľajšie odbočky z lán AlFe 3x35+25.

Technický stav rozvodov je dobrý. V obci bola v roku 1980 vykonaná celková rekonštrukcia VN vedenia a NN rozvodov. V roku 1993 boli vymenené holé vodiče domových prípojek za káblové bezpečnejšie na skrat spolu s diel čími opravami NN vedenia.

Elektrický stav siete je v norme. Rozmiestnenie trafostaníc na obvode obce je nevýhodné, ale nepresahuje 250 m od centra obce. Úbytky napätia na koncoch vedenia sú v prípustných medziach. Straty neprekračujú štatistický priemer. Výpadky prúdu sa nevyskytujú. Sieť dodáva elektrinu nepretržite v potrebnom množstve a v normovom napätí.

Doterajší vývoj odberov elektriny v obci

OM – odberné miesto

<i>Rok</i>	<i>Zúč. trieda</i>	<i>Odber (kWh)</i>	<i>z toho VT</i>	<i>z toho NT</i>	<i>Poč. OM</i>	<i>kWh/OM</i>
2010	MOO	992 067,00	902 662,00	89 405,00	551	1 800
	MOP	151 279,00	144 828,00	6 451,00	21	7 203
	VO Olšanka spol. s r.o.	118 321,44	82 983,16	35 338,28	1	
	VO Galafruit s r.o.	305 416,74	214 599,12	90 817,62	1	
		1 567 084,18	1 345 072,28	222 011,90	574	
2011	MOO	1 158 117,00	1 020 697,00	137 420,00	557	2 079
	MOP	177 250,00	169 530,00	7 720,00	22	7 203
	VO Olšanka spol.s r.o.	108 883,20	76 144,04	32 739,16	1	
	VO Galafruit s r.o.	14 707,50	8 665,50	6 040,00	1	
		1 105 219,00	979 942,00	125 277,00	556	1 988
2012	MOP	174 295,00	166 825,00	7 470,00	21	8 291
	VO Olšanka spol.s r.o.	96 233,28	65 532,48	30 700,80	1	
		1 375 747,28	1 212 399,48	163 647,		

Prehľadná vykazuje ustálenosť odberov obyvateľstva (MOO) ako v celkovom množstve. Ak v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto (OM). Obec je plynofikovaná a elektrina sa využíva len na svietenie a domáce spotrebiče (odber VT). Odber NT je len na prípravu teplej úžitkovej vody v bojleroch.

Malo odbery občianskej vybavenosti a podnikateľov (MOP) mierne klesajú. Nárast odberov nastane až v budúcnosti ďalším rozvojom obce, podľa návrhu územného plánu obce.

Návrh

Územný plán rieši rozvoj obce výstavbou 101 rodinných domov, čo značí nové odberné miesta elektriny z radov obyvateľstva.

Parcely pre nové rodinné domy sú navrhované v severnej a juhovýchodnej časti intravilánu obce:

- 40 domov pri cintoríne a rozptyl – vývody z TS 3 do 400 m,
- 30 +13 domov nad areálom PD a v prielukách – vývody z TS 2 do 500 m.

Noví odberatelia elektriny budú napájaní vývodmi z jestvujúcich distribučných trafostaníc (DTS) a zvýšia ich doterajšie zaťaženie.

Vyhodnotenie zaťaženia DTS k roku 2030

Trafostanica	Súčasný stav			prírastok		Budúca záťaž		Návrh TS
	Výkon kVA	Využitie %	Zaťaž kVA	Objekt, počet	Zaťaž kVA	Spolu kVA	Využitá %	
TS 1 pri rómskej osade	250	80	200	4	6	210	-	
TS 2 pri mlyne	100	50	50	RD 46	69	119	120	250 kVA
TS 3 pri č.d. 144	250	70	175	RD 51	76,5	251	100	400 kVA
TS 4 pri jazere Girady 2	100	50	50	-	-	-	-	
TS 5 pri osade Girady 1	100	30	30	-	-	-	-	
TS 6 areál PD	250	20	50	-	-	-	-	
TS 7 Galafruit	250	-	-	-	-	-	-	

Tabuľka ukazuje, že TS majú malé výkonové rezervy. Trafostanicu TS 2 pri mlyne navrhujeme na zvýšenie výkonu zo 100 kVA na 250 kVA a TS 3 zvýšiť z 250 kVA na 400 kVA. Návrh napojenia jednotlivých lokalít na elektrickú rozvodnú sieť je vykreslený na výkrese č.5.

Výpočet prírastku potreby elektrickej energie podľa ukazovateľov doterajšej spotreby v obci

- Prírastok obyvateľstva $101 \times 1,25 \times 2\,000 = 252\,500 \text{ kWh/rok}$
- Doterajšia spotreba obyvateľstva MOO = 1 105 218 kWh/rok
- Nárast spotreby k roku 2 030 MOO = 1 357 718 kWh/rok

Rozšírenie elektrickej rozvodnej siete bude realizované predĺžením vývodov z trafostaníc cez príľahlé ulice.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svietidlami výložníkového typu s výbojkovými žiarivkami 36W. upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je dostatočné. Neosvetlených kritických bodov v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

Verejné osvetlenie v nových lokalitách navrhujeme rovnakého typu ako sú terajšie predĺžením napájacieho vedenia z príľahlých ulíc.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom

A. Zásobovanie plynom

Katastrálnym územím obce Košické Olšany prechádzajú nasledovné vysokotlaké a strednotlaké plynovody:

- VTL plynovod DN 500 oceľ PN 4MPa Košice – Prešov – Poprad,
- VTL prípojka DN 150 PN 4 MPa pre RS Košické Olšany,
- STL prípojka a rozvod v obci,
- regulačná stanica plynu s výkonom 1 200m³/hod.

V obci je vybudovaná STL distribučná sieť tlakovej úrovne 100 kPa a distribučné rozvody tlakovej úrovne 2,1 kPa.

Miestne uličné plynovody sú vybudované z potrubia oceľ profilov STL 50, 80, 100 PN 100 kPa a NTL 63 mm PN 2,1 kPa.

Rozvodná sieť v obci je zakreslená na výkrese č. 3 s grafickým a farebným rozlíšením jednotlivých tlakových úrovní podľa legendy na výkrese.

Ochranné a bezpečnostné pásma v zmysle energetického zákona 251/2012 Z.z. sú na celej distribučnej sieti dodržané. Začiatok dodávky plynu do obce sa počíta od r. 1985, kedy boli vybudované uličné rozvody a pripojení prví odberatelia plynu.

Systém zásobovania

Zásobovanie obce plynom zabezpečuje regulačná stanica plynu s výkonom 1 200m³/hod, umiestnená na severozápadnom okraji obce. Stanica redukuje tlak plynu z 4 MPa na 0,1 MPa (100kPa) a zabezpečuje stálosť nominálneho tlaku v potrubí do každej ulice. Jednotliví odberatelia sú napojení na uličné plynovody priamo domovou prípojkou plynu. Odber plynu je cez domový regulátor plynu STL/NTL každého odberateľa.

Napojenosť a využívanie plynu

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v r. 2011 bolo v obci trvale obývaných 262 bytov, z ktorých plyn zo siete odberalo 223 bytov na kúrenie a 29 bytov len na varenie. Plyn na vykurovanie využívalo aj 5 objektov občianskej vybavenosti, živnostníci a PD Olšanka s r.o. spolu bolo v obci 281 odberných miest (OM podľa údajov SPP a.s.)

Doterajší vývoj spotreby plynu

roky	Spotreba zemného plynu v m ³ /rok	Počet OM	Priemer m ³ /OM
2010	754 337	278	2 713
2011	651 309	280	2 326
2012	736 396	281	2 620

Rok	obyvateľstvo			Občianska vybavenosť		
	Odber tis.m ³	Počet odberateľov	Priemer m ³ /odber	Odber tis.m ³	Počet odberateľov	Priemer m ³ /odber
2010	678	264	2 568	78	15	5 200
2011	601	265	2 267	50	12	3 571
2012	670	267	2 509	66	14	4 714

Doterajší vývoj odberov plynu v obci ukazuje, že:

- Spotreba obyvateľstva sa pohybuje medzi 600 – 670 000 m³ plynu za rok a priemerná spotreba 260 odberateľov pohybuje medzi 2 300 – 2 500 m³/odberateľa za rok,
- Spotreba občianskej vybavenosti obce sa pohybuje medzi 50 – 80 000 m³ plynu za rok a priemerná spotreba 14 odberateľov sa pohybuje medzi 3 500 – 5 200 m³/odberateľa za rok.

Prehľadná tabuľka vykazuje mierny pokles ročných odberov ako v celkovom množstve, tak v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto.

Ukazovatele priemernej spotreby m³/OM budú využité pri navrhovaní zásobovania obce plynom v budúcnosti podľa súhrnného ukazovateľa podľa počtu odberných miest (OM)

Návrh

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2 030 výstavbou nových 101 rodinných domov. Pribudnú teda noví odberatelia plynu, čo značí nárast doterajšej spotreby plynu. Pre stanovenie prírastku potreby plynu sa rozdelia súhrnné údaje SPP na obyvateľstvo a na občiansku vybavenosť, lebo rozhodujúca je spotreba obyvateľstva.

Bilancia k roku 2030

- Doterajšia spotreba obyvateľstva = 670 tis.m³/rok,
- Prírastok obyvateľstva = 101 x 2 400 = 242 tis.m³/rok.

prírastok	228	101	2 400	66	14	4 714
2030	898	362	2 480			

Návrh napojovania jednotlivých lokalít na plynovodnú sieť je zobrazený na výkrese č. 4.
Ochranné pásmo plynovodu v zastavanom území je 1 m na každú stranu od osi plynovodu.

B. Zásobovanie teplom

Teplu na účely varenia, prípravu teplej úžitkovej vody a vykurovanie v obci sa zabezpečuje individuálne ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania.

Spôsoby vykurovania boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľov, domov a bytov s týmito výsledkami:

Výsledky celoštátneho sčítania

	2001	2011
Spôsob kúrenia		
Ústredné kúrenie diaľkové	-	
Ústredné kúrenie lokálne	188 bytov	216 bytov
- z toho na pevné palivo	1 byt	-
- na plyn	184 bytov	214 bytov
- elektrické	-	2
Etážové kúrenie		
- na pevné palivo	-	-
- na plyn	23 bytov	-
- ostatné	1 byt	-
Kachle		
- na pevné palivo	1 byt	27 bytov
- elektrické	-	-
- plynové	1 byt	-
- ostatné	1 byt	-
Iné kúrenie	25 bytov	12 bytov
Bez kúrenia	-	-
Žiadny	-	-
Spolu bytov	240 bytov	255 bytov
Počet bývajúcich osôb	1 080	1 211
Obložnosť osôb/byt	4,5	4,8

U obyvateľstva efektívne a ekologické ústredné kúrenie na plyn, ale oproti roku 2001 vzrástlo kúrenie pevným palivom a neurčité iné kúrenie (najskôr drevom), podľa celoštátneho sčítania 2011 vzrástlo aj kúrenie plynom. Budovy: Ocú, ZŠ, MŠ, obchod, Olšanka s r.o.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci

Spotreba	Počet bytov	Elektrina tis.kWh	Plyn tis. m³	Pevné palivo t	Teplu	
					GJ	GJ/plyn
Obyvateľstvo						
BD varenie, kúrenie	5	-	7	-	210	42
RD varenie, kúrenie	223	-	660	-	19 800	89
varenie, kúrenie	2	25	-	-	115	57
varenie, kúrenie	27	-	-	60	972	36
varenie, kúrenie	12	-	-	24	536	28
varenie a boiler teplej	98	112	-	-	403	4

vody						
varenie	28	-	3	-	122	3
Spolu	306	136	670	84	22 244	73
<i>Občianska vybavenosť</i>						
Ocú + kultúrny dom	1	-	14	-	455	-
ZŠ	1	-	6	-	195	
MŠ	1	-	5	-	163	
Fara+kostol	1	-	7	-	227	
Obchod	1	-	8	-	260	
Živnostníci	8	-	17	-	510	
PD Oľšanka s r.o.	1	-	9	-	270	
Spolu	14		66		2 080	148

Spotreba tepla v domácnostiach obyvateľstva sa pohybuje v medziach 28 – 89 GJ/byt. Najvyššia spotreba tepla je 223 rodinných domoch s ústredným kúrením domovým kotlom na plyn 89 GJ/dom. Táto spotreba zabezpečuje prijateľné teplo v každej izbe, ale nedosahuje optimum 100 GJ, ktoré zabezpečujú tepelnú pohodu v celom dome.

Najnižšia spotreba tepla 28 GJ/dom je v 12 domoch s pecami a sporákmi na pevné palivo, ktoré vyhrejú 1 -2 miestnosti.

Spotreba tepla v objektoch občianskej vybavenosti, v dielňach, v prevádzkach živnostníkov je primeraná veľkosti objektov či dielni.

Ukazovatele získané prieskumom a rozborom stavu vykurovania v obci, budú využité pri navrhovaní budúceho zásobovania obce teplom a palivom.

Návrh

Do roku 2030 pribudne podľa ÚPN obce 101 nových rodinných domov. Potreba tepla a palív pre navrhované domy bude vyhodnotená na základe ukazovateľov doterajšej spotreby a ako prírastok sa pripočíta k doterajšej spotrebe ako celková spotreba tepla a palív v obci k roku 2030 v nasledovnej tabuľkovej podobe:

Palivá / účel	Počet domov	Elektr. tis.kWh	Plyn tis.m ³	Pevné palivo t	Teplo	
					GJ	GJ/dom
obyvateľstvo						
Varenie, kúrenie	101		268		8 455	89
žiarič	101	52			190	2
Prírastok spolu	101	52	268	84	8 645	91
Terajšia spotreba obyv.	306	136	670		22 244	
Budúca spotreba 2030	407	188	938	84	30 889	

Spotreba tepla v roku 2030 vzrastie z 22 244 GJ na 30 889 GJ/rok hlavne vplyvom zvýšenej spotreby plynu v novobudovaných domoch.

Tento nárast je podmienený výstavbou 95 rodinných domov, ktoré budú vykurované plynom a elektrickými doplnkami.

Zásobovanie teplom v obci zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz. Časom sa presadia efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla. Postupne sa budú využívať alternatívne zdroje tepla ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá a solárne panely.

Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci.

2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Košické Oľšany sú súčasťou Regionálneho technického centra Východ Slovak Telekomu v primárnej oblasti 055 Košice.

Telefónni účastníci v obci sú napojení na digitálny blok (skriňa na ulici) napojený na modem v Košiciach po prepojovalom kábli. Blok je kapacitne dimenzovaný na zabezpečenie všetkých požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby v obci.

Vybavenosť domácností zariadeniami TK bolo zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj v roku 2011 s týmito výsledkami:

	Rok 2001	Rok 2011
- počet trval obývaných bytov	240	262
- telefón v byte	195	167
- mobilný telefón	43	204
- osobný počítač	22	153
- osobný počítač s internetom	5	157
- pevný telefón: Ocú, ZŠ, obchod, PD, farský úrad		

Počet pevných telefónov v bytoch klesá. Rýchlo stúpa počet mobilných telefónov aj počítačov s internetom.

Terajší stav telefónnych rozvodov

Telefónne rozvody v obci sú káblové uložené v zemi spoločne s káblami televízie. Sú vyvedené z RS do každej ulice a umožňujú pripájanie každého účastníka káblovou prípojkou jednotlivo, alebo viaceru cez združovacie zariadenie. Rozvody sú 5 ročné v dobrom technickom stave.

Signály mobilných telefónov pre obec zabezpečujú základňové stanice umiestnené v katastri Rozhanoviec na kopci vedľa príjazdnej cesty do Rozhanoviec z južného smeru.

Poštové služby pre Košické Olšany zabezpečuje Poštový úrad v Rozhanovciach.

Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove obecného úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc. Vedenie je z vodičov FeZn na stĺpoch elektrickej siete NN, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomné zázneje. Počuteľnosť v každej ulici je dobrá.

Vysielanie rádia Slovensko je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom rozsahu a frekvenčnom pásme. Možno j aj príjem komerčných rádii.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom na Dubníku a spoločnou anténou s káblovými rozvodmi v zemi do každej ulice. Vyskytujú sa aj individuálne parabolické antény na digitálny príjem satelitných TV vysieláčov.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje kvalitnými podmienkami ŽP. Nachádzajú sa tu však niektoré stacionárne a mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami, spolupôsobiacimi s externými zdrojmi.

Kvalita ovzdušia

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplyva aj plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať činnosť na HD – živočíšna výroba a premávku po cestách, miestnych komunikáciách a výhľadovo po diaľnici a peáži rýchlostných ciest. Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 5 – 20 µg.m⁻³, priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 700 – 800 mg.m⁻², priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 5 – 20 µg.m⁻³ a priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 2 000 – > 2 500 mg.m⁻². Ide o hodnoty v strednej až hornej časti stupnice.

Realizáciou diaľnice a peážou rýchlostných ciest sa oddiali dopravná záťaž od obce. Reštruktúciou zónovania výroby v HD je navrhovaná redukcia jeho OP.

Kvalita podzemných vôd

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území stredná a vysoká, na JZ okraji až veľmi vysoká. Len na V okraji je nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je vo väčšej časti územia nízky (0,0 C_d), na JZ okraji 0,0 – 0,5 C_d.

V rámci ÚPN VÚC Košického samosprávneho kraja je rieka Torysa evidovaná ako veľmi silne znečistený tok. V rokoch 1998 – 1999 dosahovali vody rieky Torysa na území katastra v jednotlivých skupinách ukazovateľov triedy znečistenia uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Skupina ukazovateľov	Trieda znečistenia
kyslíkový režim	III. znečistená

mikrobiologické ukazovatele	V. veľmi silne znečistená
biologické ukazovatele	III. znečistená
mikropolutanty	II. čistá
základné fyzikálno-chemické ukazovatele	III. znečistená
nutrienty	III. znečistená

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, budovanom horninami kvartéru a neogénu. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Predmetné územie budujú ílovce, v nive Torysy štrky a piesky. Prietoknosť a hydrogeologická produktivita je nízka ($T < 1 \cdot 10^{-4}$) v údolí Torysy až vysoká ($T = 1 \cdot 10^{-3} - 1 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) vo východnej časti územia. Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území sú využiteľné zásoby podzemnej vody $2,0 - 4,99 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$ v nive Torysy a $0,2 - 0,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$ vo zvyšnej časti územia.

Zdroje pitnej vody obecného vodovodu studne nie sú bezprostredne ohrozované. V ich blízkosti je trasa pripravovanej diaľnice D1. ÚPN-O navrhuje odvedenie splaškových vôd kanalizáciou, zaústenou do systému Rozhanovce.

Pôda

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom).

V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne verifikované environmentálne záťažové ani poddolované územia a nie sú tu evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd veternou eróziou je v k. ú. obce minimálna. Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je stredná. V k.ú. obce je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002).

Inundácia

Rieka Torysa a ostatné toky pretekajúce k.ú. obce nemajú dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody a pre tieto toky nie je doposiaľ v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov určený rozsah inundačného územia. Inundačné územie Torysy s plošným dosahom k východnému okraju intravilánu obce je vyznačené podľa SVP a.s. Košice, ako pravdepodobná hranica územia ohrozeného povodňami po prietoku Q_{100} ročnej vody.

Ochrana pred povodňami je riešená návrhom ochrannej hrádze na západnom okraji obce, ako aj zástavbou mimo inundované územia, resp. nad hladinou Q_{100} .

Zosuvné územia

Zóny aktívneho, stabilizovaného a potenciálneho geologického zosuvu zasahujú do východnej časti katastrálneho územia. V žiadnej z nich nie je zástavba navrhovaná.

Evidované zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačené v územnoplánovacej dokumentácii. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia výskyt potenciálnych zosuvov a stabilizovaných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií **nie sú vhodné na stavebné účely**. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej územnoplánovacej dokumentácii zohľadniť výsledky inžiniersko-geologického prieskumu, spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov v SR v M 1: 50 000, ktorá je voľne prístupná a Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra Bratislava.

Radónové riziko

Na základe odvodennej mapy radónového rizika (www.geology.sk) je radónové riziko vo väčšine územia je nízke, v oblasti obce stredné.

Hluk

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné

útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. je prekročená v SV časti zastavaného územia obce. Hlukom je zaťažená zástavba aj pozdĺž miestnych komunikácií.

Vyhláškou MZ SR sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.

Realizáciou diaľnice a peážou rýchlostných ciest sa oddiali dopravná záťaž od obce.

Komunálny odpad

Nakladanie s odpadmi sa riadi POH okresu a obce z r. 2007. Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobnej sfére. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseperovaný ukladá do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný firmou Fura Rozhanovce na skládku v Kokšov – Bakši. Fura zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Kompostovanie obec nezabezpečuje, ale vhodným miestom je využitie silážnych jám v bývalom HD. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Pri navrhovaní funkcií **v dotyku s cintorínom** je nutné rešpektovať zákon NR SR č. 131/2010 Z. z. o pohrebnictve a doplnenie zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, stanovujúce ochranné pásmo pohrebiska na 50 m (v ňom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy).

ÚPN-O navrhuje v priestore HD zberný dvor pre TKO a kompostovisko - separácia biologicky rozložiteľného odpadu.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne dobývacie priestory ani chránené ložiskové územia. Do k.ú. zasahujú tri prieskumné územia (www.geology.sk) a to:

- Rozhanovce – podzemné termálne vody,
- Boliarov - podzemné termálne vody,
- Košická kotlina – geotermálna energia.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Všetky biokoridory a Zosuvné územia (svahové deformácie). Aktívny zosuv je identifikovaný raz a to nad osadou Sady a potenciálny v dvoch zónach východne od obce. Podrobnejšie popísané v kap. 2.13., časť Zosuvné územia.

2.16 Ochrana pôdneho fondu

2.16.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (KÚ Košice - okolie), druhy pozemkov a BPEJ (Košice - okolie, ROEP), odvodnenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

V k. ú. obce hospodári poľnohospodárske družstvo Olšanka, s r.o., ktorá vznikla v roku 1996. V súčasnosti obhospodaruje 2 285 ha poľnohospodárskej pôdy, nachádzajúcej sa v katastrálnom území 10-tich obcí. Spoločnosť je typickým subjektom poľnohospodárskej prvovýroby. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je rastlinná a živočíšna výroba a predaj nespracovaných poľnohospodárskych produktov. V oblasti rastlinnej výroby je zameraná na produkciu vysokokvalitných poľných plodín a vysokokvalitných osív sladovníckeho jačmeňa a pšenice potravinárskej. Z poľných plodín pestuje najmä: pšenicu ozimnú, jačmeň jarný a repku ozimnú. Doplnkovo sú pestované sója a kukurica. V živočíšnej výrobe sa spoločnosť venuje chovu HD bez trhovej produkcie mlieka a chovu oviec mliekovej a mäsovej úžitkovosti. Chov oviec je zameraný na produkciu jahňacieho mäsa, ovčieho hrudkového syra a ovčej vlny. Zamestnáva cca 20 pracovníkov.

Južne od obce sa nachádza klimatizovaný sklad ovocia s ULO atmosférou (možnosť dlhodobého skladovania v riadenej atmosfére) s kapacitou 2 200 t, ktorý bol postavený v 80-tych

rokoch a jeho rekonštrukcia prebehla v roku 2001. V súčasnosti patrí firme Galafruit s.r.o., no neprevádzkuje ho. Súčasťou areálu je ovocný sad. Zamestnáva cca 5 pracovníkov.

Podľa Štatistického úradu SR sa k 31.12.2012 v k. ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 658,51 ha, z toho orná pôda tvorí 473,81ha, záhrady 30,98 ha, ovocné sady 86,10 ha a trvalé trávne porasty 67,61ha. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne vinice a chmeľnice. Podiel PP z celkovej rozlohy k. ú. obce je 75,96 %.

Kataster obce patrí k vidieckemu typu krajín so slabým až stredným stupňom osídlenia. Je zaradený do teplej klimatickej oblasti, klimatický okrsok teplý, mierne suchý až mierne vlhký s miernou až chladnou zimou.

Z pôdných typov v k. ú. obce prevládajú pôdy dominantné fluvizeme typické karbonátové. Pôdy nív vodných tokov, slabo alkalické, obsah karbonátov je v celom pôdnom profile, sorpčne nasýtené, prevažne zrnitostne značne variabilné, hlboké až stredne hlboké s rozdielnou skeletnosťou. Pôdny substrát tvoria karbonátové aluv. sedimenty. Sprievodné a lokálne pôdy tvoria fluvizeme glejové a arenické karbonátové. Vhodné sú na pestovanie obilnín a krmovín (prevažne orné pôdy), menej vhodné sú na trvalé trávne porasty, vyžadujúce si čiastočné hnojenie. Medzi limitujúce faktory pôdnej úrodnosti patrí hĺbka podzemnej vody. Často nepriaznivý vodný a vzdušný režim má vplyv na potenciálne a degradačné procesy. Náchylnosť na kontamináciu - čiastočná imobilizácia kont. látok do spodnej časti pôdneho profilu a podzemných vôd. Nároky na ochranu a zlepšenie pôd sú v optimálnej štruktúre osevu, nepoužívať vysoké dávky hnojív a pesticídov.

Ďalším prevládajúcim pôdnym typom nachádzajúcim sa vo východnej a západnej časti k.ú. sú pôdy dominantné pseudogleje nasýtené. Pôdy textúrne diferencované, mierne kyslé, hlboké, s obsahom humusu v A hor. často nad 2 %, na niektorých lokalitách často pozorovateľný vplyv starej inundačnej činnosti priľahlých vodných tokov. Pôdy sprievodné a lokálne tvoria čiernice glejové prekryté. Pôdny substrát sú polygenetické hliny. Využitelnosť pôd - prevažne orné pôdy na pestovanie (obilniny, kukurica, krmoviny, slnečnica) vyžadujúce si hnojenie. Medzi limitujúce faktory pôdnej úrodnosti patrí textúrna diferenciácia pôdneho profilu. Prebiehajú tu potenciálne a degradačné procesy vplyvom čiastočnej erózie, čiastočne glejové procesy a utlačanie pôd. Náchylnosť na kontamináciu - schopnosť povrchovej akumulácie kont. látok. Nároky na ochranu a zlepšenie pôd sú v optimálnej štruktúre osevu, racionálne hnojenie, prípadne i vápnenie.

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom).

Vo východnej zalesnenej časti k.ú., zasahujúceho do CHVÚ Košická kotlina, sú pôdy dominantné podzoly typické. Pôdy s eluviálnym E-horizontom a podzolovým B-horizontom pod ochrickým hor. výrazne kyslé, skeletnaté, stredne ťažké až ľahké, často svahovité, prevažne plytké až stredne hlboké. Pôdy sprievodné a lokálne litozeme a rankre. Pôdny substrát tvoria zvetraliny kremencov a terciárne sedimenty s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Pôdy vhodné ako lesné, bez hnojenia a vápnenia. Potenciálne degradačné procesy sú acidifikácia a čiastočne erózia.

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy strednej (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ).

Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP, v k.ú. Vyšný Olčvár medzi najkvalitnejšie pôdy sa radia tieto pôdy s kódom BPEJ: 0411002/6, 0412003/6, 0415005/5, 0511002/5, 0529202/6, 0550205/6 a v k.ú. Nižný Olčvár medzi najkvalitnejšie pôdy sa radia tieto pôdy s kódom BPEJ: 0411002/6, 0415005/5 0550202/6 (www.podnemapy.sk).

Návrh

ÚPD rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v nadväznosti na zastavané územie. Záber PP je na 33 nových lokalitách.

Celkovo je navrhovaných na záber 27,8224 ha, z toho PP je 26,6361 ha. V zastavanom území je 6,7165 a 19,9196 ha mimo zastavaného územia.

Časť novonavrhovaných lokalít č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 30 v rozsahu 17,0224 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona. Z uvedeného dôvodu pri trvalom zábere najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy vzniká pre stavebníka povinnosť platenia odvodov. V zmysle zákona a § 4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy sa na lokality určené ako plochy komunikácií, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby nevzťahuje pre stavebníka povinnosť platenia odvodov.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové obytné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode a súčasne reagujú na zvýraznenie dopravného sprístupnenia obce.

Na základe návrhu možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je mimoriadne dobré dopravné sprístupnenie, dostupnosť krajského mesta, vybudovaná infraštruktúra, dobré mikroklimatické podmienky pre bývanie a disponibilita plôch pre nové obytné a logistické funkcie.